

KAAVASELOSTUS

LEPPÄVESIJÄRVEN RANTAYLEISKAAVAN PÄIVITTÄMINEN

410-RYK-LEP-011

Luonnos 4.2.2019

Sisälllys

Sisälllys.....	0
1 JOHDANTO	3
1.1 Kaavaprosessin vaiheet	3
2 LÄHTÖKOHDAT.....	3
2.1 Alueen yleiskuvaus	3
3 TEHDYT SELVITYKSET JA AIEMMAT SUUNNITELMAT	4
3.1 Maakuntakaava	4
3.1.1 Keski-Suomen strategia 2040	4
3.1.2 Maakuntaohjelma.....	5
3.1.3 Maakuntakaava.....	5
3.2 Yleiskaava	7
3.3 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat	8
4 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	9
4.1 Suunnittelualueen rakennettu ympäristö.....	9
4.2 Kulttuuriympäristö	10
4.3 Kiinteät muinaisjäännökset.....	12
4.4 Musealueet	13
4.5 Palvelut ja elinkeinotoiminta	13
4.6 Virkistys	13
4.7 Yhdyskuntatekninen huolto	13
4.8 Liikenne	14
5 LUONNONYMPÄRISTÖ	14
5.1 Yleiskuvaus	14
5.2 Maa- ja kallioperä.....	14
5.3 Kasvillisuus	14
5.4 Vesistöt.....	15
5.5 Pohjavedet	15
5.6 Luonnonsuojelu.....	15
5.7 Arvokkaat luontokohteet	16
5.8 Maisema	18
6 YLEISKAAVAN TAVOITTEET.....	20
6.1 Yleistavoitteet	20
6.2 Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet	21
6.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	21
6.2.2 Maakunnalliset tavoitteet.....	21
6.2.3 Selvitysaineistojen asettamat tavoitteet	21
7 YLEISKAAVALLA TEHTÄVÄT MUUTOKSET	22
7.1 Muutokset rakentamisalueita koskeviin kaavamerkintöihin	22
7.2 Kiinteistökohtaiset muutokset	22
7.3 Muut muutokset	23
8 MITOITUS	24
8.1 Yleiset mitoitusperiaatteet.....	24
8.1.1 Emätilan rajaamisajankohta ja määrittelmä	24
8.1.2 Emätilan rakennusoikeus	24
8.2 Mitoitusvyöhykkeet.....	24
8.3 Vapaan rannan osuus.....	25
8.4 Ranta-asemakaavat.....	25
9 RANTAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	25
9.1 Yleisperustelu	25
9.2 Aluevaraukset.....	25
9.2.1 Loma-asuminen	25
9.2.2 Vakituinen asuminen	26
9.2.3 Rantasaunat	27
9.2.4 Maa- ja metsätalousalueet	27
9.2.5 Luonnonarvot ja suojelu	27
9.2.6 Kulttuuriympäristö ja maisema.....	27

9.2.7	Liikenne.....	27
9.2.8	Virkistyskäyttö	28
9.2.9	Yleiskaavamääräykset	28
10	RANTAYLEISKAAVAN PÄIVITYKSEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	29
10.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön	29
10.2	Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan.....	29
10.3	Liikenteelliset vaikutukset	29
10.4	Sosiaaliset vaikutukset	29
11	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA.....	30

Liitteet

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Emätila- ja mitoitustaulukko
3. Luonto- ja maisemaselvitys. Teppo Häyhä, 2001
4. Savio – Vuontee alueen muinaisjäännösinventointi. Mikroliitti Oy, 2010.
5. Leppävesi ja Lievestuore. Kyläalueiden kulttuuriympäristökartoitus. Partanen & Lamusuo Partnership, FM Anu Taskinen 2011

Kansikuva: Lentokuva Vallas Oy, 2014

1 JOHDANTO

Alkuperäinen Leppävesijärven rantayleiskaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.3.2004. Rantayleiskaavan päivittämien on käynnistetty kunnanhallituksen päätöksellä 18.5.2015 §125 ja hanketta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut yleisesti nähtävillä kesäkuussa 2015. Rantaosayleiskaavan päivittäminen noudattaa pääpiirteissään 2005 hyväksytyn rantayleiskaavan ratkaisua ja tavoitteita. Kaavan päivittämisen keskeisenä lähtökohtana on ollut rakennusoikeuden saattaminen ajan tasalle vastaamaan nykyistä tasoa sekä teknisten tarkistusten tekeminen nykyiseen kaavaan. Alkuperäisiä rantayleiskaavan rakennusoikeuden mitoitusperiaatteita ei muuteta vaan päivityksessä käytetty mitoitus perustuu alkuperäiseen yleiskaavan periaatteisiin. Suunnittelualueen kiinteistötiedot on päivitetty vuoden 2018 kiinteistöraja-aineistolla. Kiinteistörajajen päivityksen johdosta myös rantaviivatiedot on tarkistettu ja mitoitusaulukon tietoja on päivitetty rantaviivan pituuden osalta.

Rantayleiskaavan päivityksen lopputuloksena on maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukainen rantarakentamista ohjaava oikeusvaikutteinen rantayleiskaava.

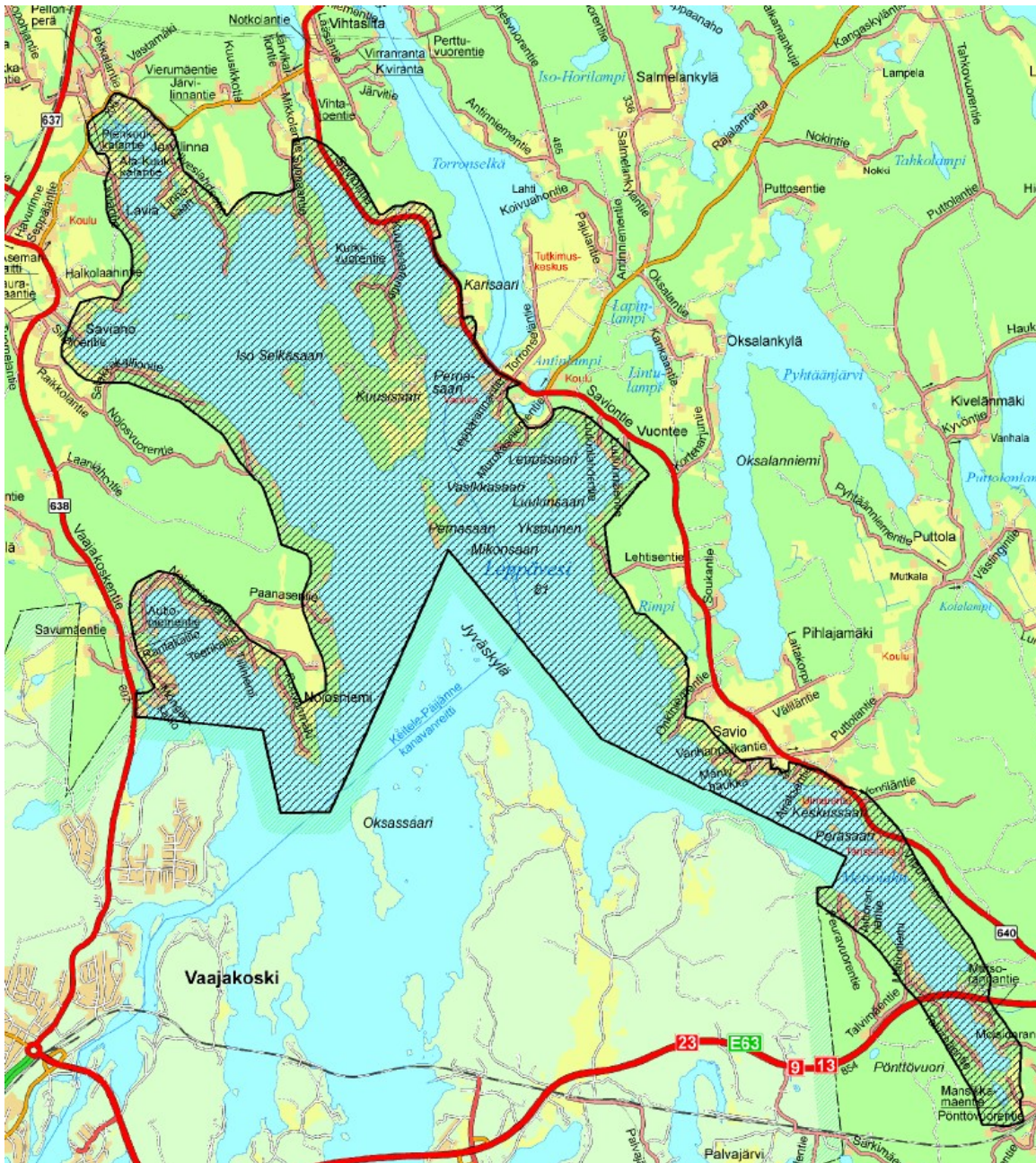
1.1 Kaavaprosessin vaiheet

Rantayleiskaavan päivittämisen käynnistämispäätös	Khall 18.5.2015 §125
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä	28.5. – 29.6.2015
Kaavaluonnos khall.	4.2.2019
Kaavaluonnos nähtävillä	

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue muodostuu Leppävesi-järven Laukaan kunnan puolella olevasta rantaosuudesta Laukaan kunnan eteläosassa. Suunnittelualue rajautuu eteläosassa Jyväskylän kaupunkiin. Rantaviivaa suunnittelualueella on n. 68 km, josta mannerrantaa on n. 50 km ja saarien (pinta-ala yli 0,5 ha) rantaviivaa n. 16,5 km. Suunnittelu kohdistuu rantavyöhykkeeseen, jonka syvyys on 100 - 250 metriä maasto-olosuhteista ja suunnittelutarpeesta riippuen. Alueen vesipinta-ala on noin 28 neliökilometriä. Alueeseen sisältyy neljä yli kymmenen hehtaarin suuruista saarta ja viisitoista pienempää saarta ja luotoa. Suurin saarista on lähes kahden sadan hehtaarin laajuinen Kuusisaari. Järvialue kuuluu Keiteleen kanavan kanavareittiin.

Kuva 1: Suunnittelualueen rajaus

3 TEHDYT SELVITYKSET JA AIEMMAT SUUNNITELMAT

3.1 Maakuntakaava

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat strateginen maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellista kehitystä ohjaava maakuntaohjelma.

3.1.1 Keski-Suomen strategia 2040

Keski-Suomen strategia 2040 hyväksyttiin 6.6.2014 korvaten samalla 8.6.2010 hyväksytyyn maakuntasuunnitelmaan. Maakuntastrategian avulla kunnat, aluehallinnon viranomaiset, yritykset, laitokset ja järjestöt sekä

Keski-Suomen asukkaat voivat sitoutua yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin, osallistua aitoon yhteistoimintaan ja kokea strategian omia päämääriään tukevaksi. Keski-Suomen aluerakenne 2040 hyväksyttiin osana Keski-Suomen Strategiaa ja se on muodostanut lähtökohdan maakuntakaavan tarkistukselle.

3.1.2 Maakuntaohjelma

Keski-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi vuosien 2018 – 2021 maakuntaohjelman kokouksessaan 1.12.2017. Maakuntaohjelmassa esitetään maakunnan vahvuuksiin, erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat alueen kehittämisen tavoitteet. Keski-Suomen maakuntaohjelma 2018–2021 perustuu Keski-Suomen strategian linjauksiin ja jatkaa laajassa maakunnallisessa yhteistyössä ja kumppanuudessa toteutettavaa aluekehittämisen toimintatapaa. Maakuntaohjelman tavoitteena on Keski-Suomen hyvinvoinnin, talouden ja kilpailukyvyn vahvistaminen. Keski-Suomen maakuntaohjelmaan on aluekehittämisen viideksi strategiseksi kärjeksi täsmentynyt biotalous, digitalous, osaamistalous, hyvinvointitalous ja matkailu.

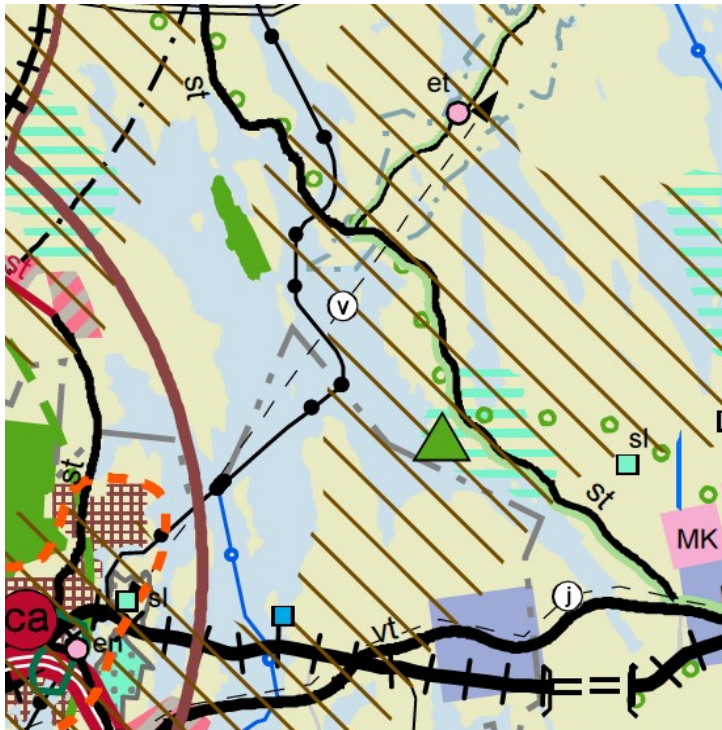
3.1.3 Maakuntakaava

Maakuntavaltuuston 1.12.2017 hyväksymä Keski-Suomen maakuntakaavan tarkistus kokoaa yhteen aikaisemmat maakuntakaavat. Kaavan painopisteen muodostavat Keski-Suomen Strategian aluerakenteen painotukset. Kaavassa nostetaan varausten maakunnallista ja seudullista tasoa vastaamaan paremmin maakuntakaavan yleispiirteisyyttä. Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava korvaa kaikki voimassa olevat maakuntakaavat (Keski-Suomen maakuntakaava ja 1., 2., 3. ja 4. vaihemaakuntakaavat sekä Pirkanmaan 1. maakuntakaavaa Jämsän Läkipohjan osalta). Kaikki aikaisemmat maakuntakaavat kumoutuvat, kun tarkistettu maakuntakaava hyväksytään ja se saa lainvoiman. Tarkistus koskee kaikkia maakuntakaavan teemoja: asutusrakenne, liikenne, tekninen huolto, luonnonvarat, erityistoiminnot, kulttuuriympäristö, luonnonsuojelu ja virkistys. Lopputuloksena on saatu kaikki edellä mainitut kaavat kokoava Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava. Tarkistetun maakuntakaavan yhteydessä kumotaan kaikki aiemmat maakuntakaavat.

Suunnittelualueelle sijoittuu seuraavat maakuntakaavan tarkistuksen mukaiset merkinnät:

- **Valta-/rautatien kehittämisakseli**
Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen Strategiassa määritelty toiminnallisesti merkittävä liikennekäytävä.
Suunnittelumääräys: Alueidenkäytön suunnittelussa kehittämisakselilla tulee kiinnittää huomiota pitkämatkaisen liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä liikenteen ja matkailun palveluihin ja yritystoiminnan edistämiseen. Väylien kehittämisen tulee perustua matkojen ja kuljetusten käyttäjälähtöiseen palvelutasojatteluun. Kehittämisakselit ovat myös joukkoliikenteen laatukäytäviä, joiden liityntäyhteyksiä ja -pysäköintiä tulee kehittää.
- **Valtatie/kantatie (vt/kt)**
Valtateina osoitetaan valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä välittäviä maanteita. Kantateina osoitetaan valtateita täydentäviä, maakuntia palvelevia maanteita, jotka yhdistävät kaupunkitasoisia keskuksia tärkeimpiin liikennesuuntiin. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
Suunnittelumääräys: Valta- ja kantateita tulee kehittää käyttäjälähtöiseen palvelutasojatteluun perustuen siten, että varmistetaan etenkin pitkämatkaisen liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Valtatietä 4 kehitettäessä tulee ottaa huomioon EU:n TEN-T ydinliikenneverkolle asetet vaatimukset. Teillä tulee varautua kevytväyläjärjestelyihin taajamien ja kylämäisen asutuksen kohdalla sekä eritasoliittymiin, rinnakkaistie- ja liittymäjärjestelyihin sekä lisäkaistoihin/ohituskaistoihin, jotka täsmentyvät tarkemman suunnitteluyhteydessä.
- **Seututie (st)**
Seututeina osoitetaan seutukuntien liikennettä palvelevia ja seutukuntia pääteihin yhdistäviä teitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
- **Maisema-/matkailutie**
Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokas tie. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.
- **Ulkoilureitti**
Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen maakuntaura ja eräitä muita sitä tukevia ulkoilureittejä ohjeellisina.

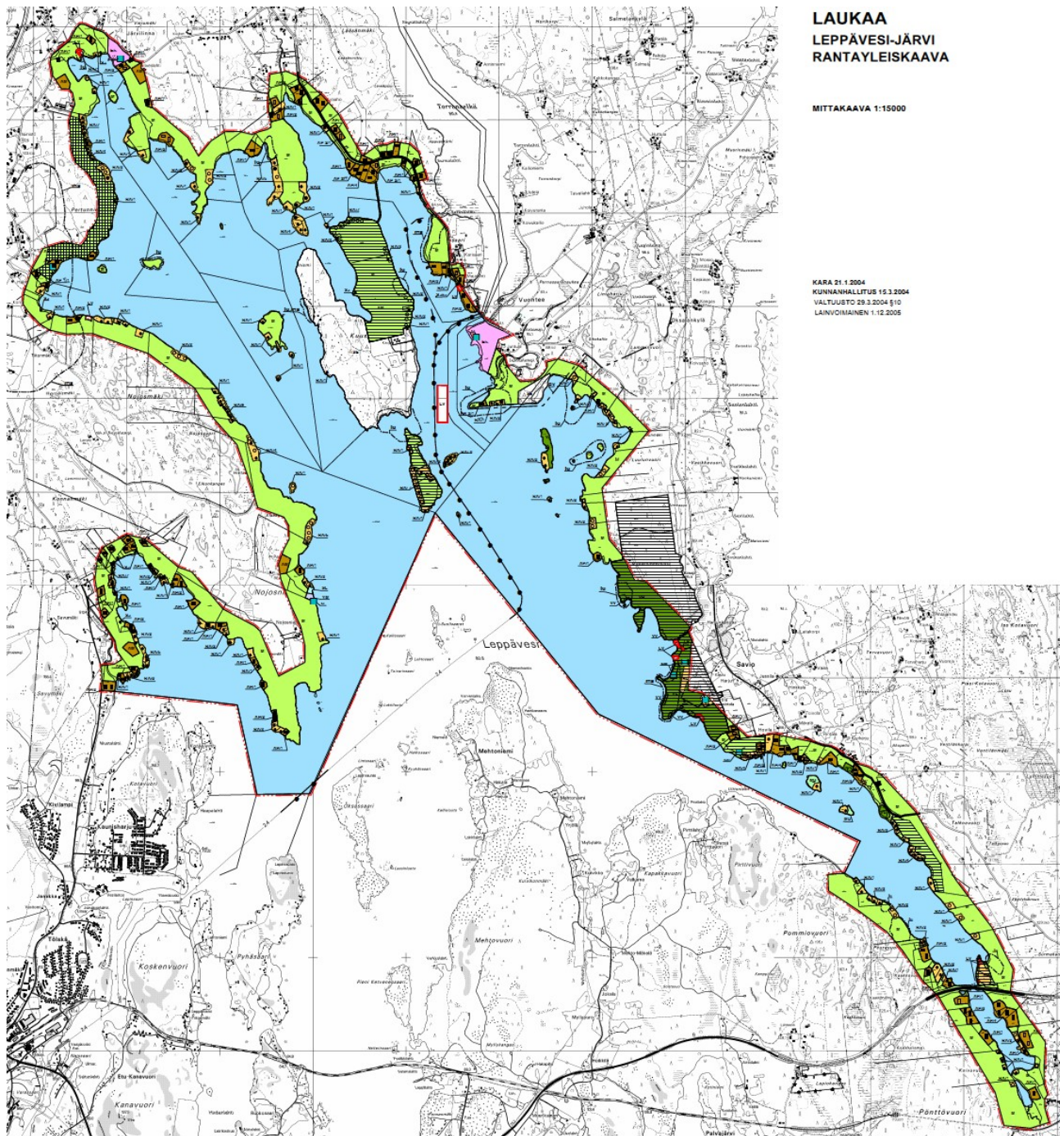
- **Virkistysalue. Kuusisaari. Valtakunnallinen veneulkoilualue.**
Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävä virkistysalue. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
- **Pääjohto, yhteystarve (v). Vuontee-Janakka yhdysvesijohto.**
Suunniteltu varasyöttövesijohto Vuonteen tekopohjavesilaitokselta Janakan vesilaitokselle. Merkinnällä osoitetaan siirtoviemäri (j) tai päävesijohdon (v) pitkän aikavälin yhteystarve.
- **Maakunnallisesti tärkeä pohjavesialue (pv). Vuontee.**
Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeä pohjavesialue. Suunnittelumääräys: Pohjavesialueille ei tule sijoittaa pohjaveden pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavia laitoksia ja toimintoja eikä maa-ainesten ottoa.
- **Suojavyöhyke. Tikkakosken varalaskupaikka**
Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.
Suunnittelumääräys: Lentoesteiden muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydetty puolustusvoimien lausunto sekä ilmailulain 1194/2009 165 § mukainen lausunto Trafilta.
- **Maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Leppävesi ja Savio.**
Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukainen maakunnallisesti arvokas maisema-alue.
Suunnittelumääräys: Alueella tulee edistää kestävän maatalouden harjoittamista. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuvat voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.
- **Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö**
  - Häkkilä ja Rantala (Ranta Rutanen)
  - Savion kylän alue
  - Taidekeskus Järvinna
- **Valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla Valtioneuvoston päätöksellä suojellut (luokat S1,S2,S3,S4) ja varjellut (luokat V1,V2,V3) rakennukset**
Järvinna (Kuhankosken ammattikoulu)

Kuva 3: Ote maakuntakaavan tarkistusta koskevasta kaavakartasta

3.2 Yleiskaava

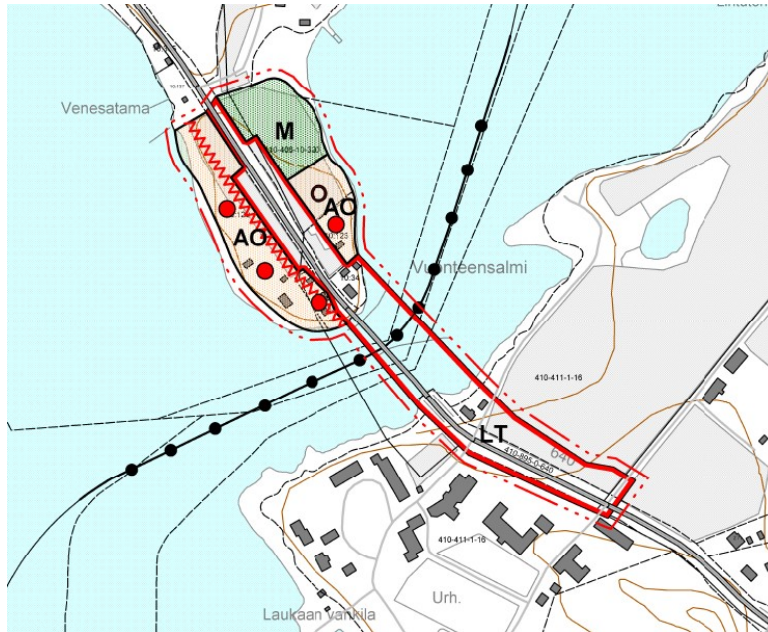
Suunnittelualueella on voimassa Leppävesijärven rantayleiskaava, jonka Laukaan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 29.3.2004 §10.

Kuva 4. Ote 29.3.2004 hyväksytystä Leppävesijärven rantayleiskaavasta.

Leppävesijärven rantayleiskaava-alueesta on poistettu Vuonteensalmensillan perusparantamisen yhteydessä laadittu aluetta koskeva rantayleiskaavojen muutosalue (Leppävesijärven rantayleiskaavan ja Kanavareitin rantaosayleiskaavan osittainen muutos). Rantayleiskaavojen muutos on hyväksytty kunnanvaltuustossa 20.2.2017 §6.

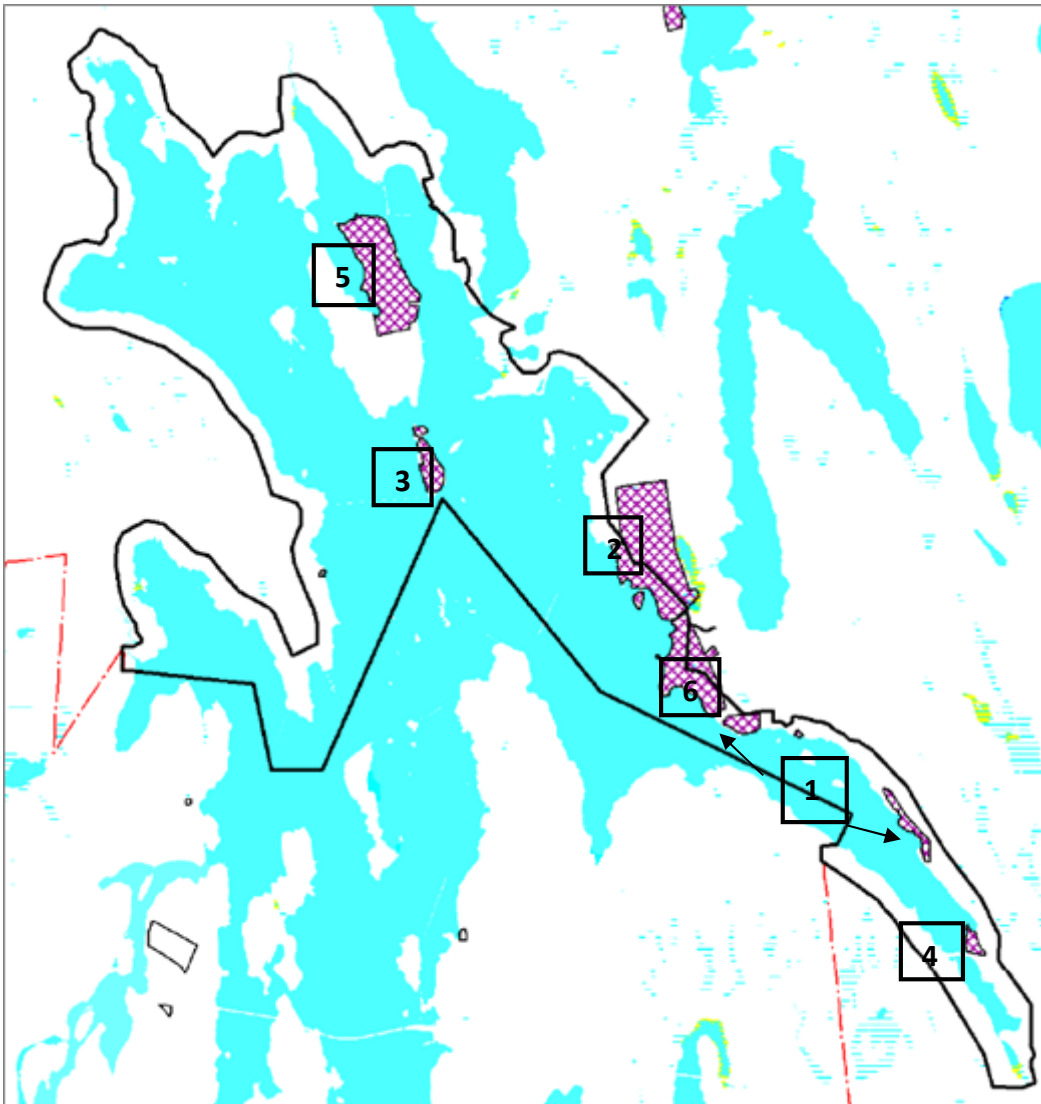

Kuva 5: Ote rantaleiskaavojen muutoksesta.

3.3 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Rantaleiskaavan alueelle sijoittuvat seuraavat ranta-asemakaavat:

1. Uus-Vilppulan ranta-asemakaava. Vahvistettu 7.12.1978.
2. Mattilan ranta-asemakaava. Vahvistettu 8.9.1982.
3. Vesalan ranta-asemakaava. Vahvistettu 10.1.1989.
4. Hernekallion ranta-asemakaava. Vahvistettu 14.9.1990.
5. Ruusulan ranta-asemakaava. Vahvistettu 25.1.1991.
6. Uus-Vilppulan ranta-asemakaavan muutos. Hyväksytty (KV). 14.11.2011.

Kuva 6: Ranta-asemakaava-alueet.

Muita aluetta koskevia selvityksiä, käsittelyjä ja päätöksiä:

- Rantarakentamisen suunnittelu- ja mitoitusperusteet. Ympäristösuunnittelu Oy 2014.
- Leppävesi ja Lievestuore. Kyläalueiden kulttuuriympäristökartoitus. Partanen & Lamusuo Partnership, FM Anu Taskinen 2011.
- Savio – Vuontee alueen muinaisjäännösinventointi. Mikroliitti Oy, 2010
- Savio-Vuontee alueen rakennuskulttuurikartoitus. Pöyry Oy 2009.
- Leppäveden luonto- ja maisemaselvitys. Häyhä, T. 2001.
- Kunnan rakennusjärjestys 2009
- Laukaan kunnan rakennusinventointi 1985.
- Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016. Keski-Suomen museo
- Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016. Keski-Suomen liitto

4 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

4.1 Suunnittelualueen rakennettu ympäristö

Suunnittelualueen rakennuskanta on tavanomaista haja-asutusalueen rantarakentamista ja rakennuskanta muodostuu pääasiassa omarantaisista loma-asunnoista ja alueelle on muodostunut jo hyvin tiheitäkin lomarakentamisen alueita. Rannoille on muodostunut myös pysyvän asutuksen alueita erityisesti kyläalueisiin tukeu-

tuville ranta-alueille, joille on jo vanhastaan muodostunut vakituista asumista. Ranta-alueet ovat kuitenkin suu- relta osin maa- ja metsätalouden käytössä. Yksittäiset maatilojen talouskeskukset antavat oman lisänsä koko- naiskuvaan.

4.2 Kulttuuriympäristö

Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 selvityksessä on mainittu kolme suunnittelualueelle sijoittuvaa maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä; Taidekeskus Järvinna, Häkkilä ja Rantala (Ranta-Rutanen) sekä Pernasaaren entisen sotilasvirikatalon alue.

1. Taidekeskus Järvinna

Järvinna edustaa valtion sosiaalihuollon Keski-Suomeen sijoitettua rakennusperintöä, joka on suojeltu valtioneuvoston asetuksen 480/85 nojalla suojelupäätöksellä 15.10.1992, joka koskee Keski-Suomen läänin alueella olevia valtion omistamia rakennuksia. Järvilinnan kiinteistö on nykyisin yksityisen säätiön omistuksessa ja se tunnetaan Taidekeskus Järvilinnan nimellä. Järvilinnan rakennusperintöarvot on huomioitu suojelumerkinnällä kyläosayleiskaavassa. Kuhankosken erityisammattikoulu, Järvinna on vuoden 1993 valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt –luettelon mukainen kohde, joka tässä on määritelty maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Viitasaaren tuomiokunnan tuomari Karl Johan Hjeltin rakennuttama entinen yksityishuvila vuodelta 1891 rakennusmestari Tuomaisen suunnittelemana on arkkitehtuuriltaan merkittävää huvila-arkkitehtuuria 1800-luvun lopulta. Rakennuksen ulkoasussa on piirteitä uusrenessanssista. Järvinna on toiminut rikosten tehneiden nuorten vastaanottokotina ja vuodesta 1979 Kuhankosken opetusko- din osana, kunnes rakennus ja pihapiiri siirtyivät Kauko Sorjosen säätiön omistukseen 2000-luvulla. Huolella entisöidyssä päärakennuksessa on kahvila, näyttelytiloja ja taidemyymälä ja Järvilinnan piha- piirissä on lisäksi taidekäsityöläisten ja taiteilijoiden työtiloja sekä taitelijaresidenttitoimintaa. Pihapiiriin sisältyvät paja, kasvihuone, venetalas, vanha pumppuhuone, taidevalimo, kivitalo, eläinsuoja, asuintalo ja taitelijoiden Toukola sekä laiturin, jossa höyrylaiva Toimilla on sijansa. Pihapiiriin on sijoitet- tu myös restauroitavaksi Lahtis-siipiraslaiva.

2. Häkkilä ja Rantala (Ranta-Rutanen)

Häkkilän tila on perustettu Leppäveden kylään 1600-luvun alussa. Neliömäisen pihapiirin punaiseksi maalattu päärakennus on 1800-luvun lopusta. Samaa aikakautta on punainen pihapytinkirakennus, luhtiaitta on rakennettu 1850-luvulla. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu kaksi hirsirakenteista varastora- kennusta. Rakennukset muodostavat yhtenäisen, rakennus-historiallisesti arvokkaan 1800-luvun maa- tilarakennusten kokonaisuuden.

Rantalan pihapiirissä on satulakattoinen, hirsirakenteinen ja pystylaudoitettu päärakennus 1800- luvun puolivälistä, vuonna 1909 valmistunut jugendtyylinen huvila, kaksikerroksinen aittarakennus ja pieni työväenasunto. Huvila on rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen, jugendtyylinen rakennus, jonka ul- koasussa vaihtelevat rappaus, paanu ja vaakaponttilaudoitus. Huvilan katon lappeet ovat aumatut, ik- kunat ovat jugendtyyliset. Rakennuksessa on torni. Pihakokonaisuus on merkittävä osa Leppäveden arvokasta kulttuurimaisemaa. Piha-piiriin rakennusperintöä on kunnostettu rakennusperintöarvoja säi- lyttäen.

3. Pernasaaren entisen sotilasvirikatalon alue (entinen Pernasaaren vankila-alue)

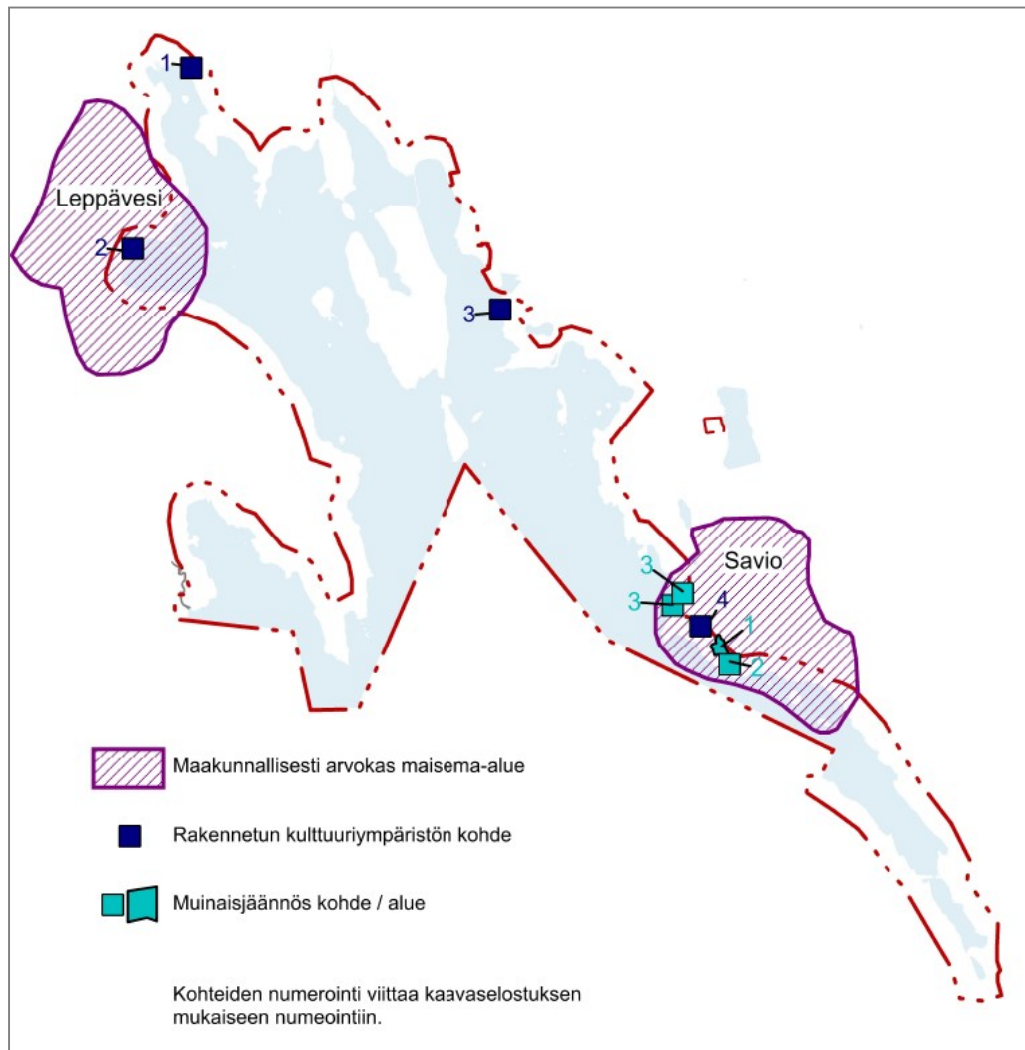
Pernasaaren sotilasvirikatalo perustettiin vuonna 1552. Vauraan sotilasvirikatalon päärakennus raken- nettiin vuonna 1806 ja sitä muutettiin 1920-luvulla klassistisen tyylin mukaiseksi. Koulukoti aloitti toimintansa tilalla vuonna 1931. Koulukotia varten alueelle rakennettiin klassismia edustavia koulu- ja asuinraken- nuksia, jotka suunnitteli Vaasan läänin lääninarkkitehti A.U. Stenfors. Pernasaaren alueella on myös suuri tiilinen navettarakennus 1930-luvulta, erilaisia varastorakennuksia ja mylly. Alueella on ollut jat- kuvasti myös uudisrakentamista: 1960-luvulla valmistui kaksi rakennusta, joista toiseen tuli vankien majoitustilat, ruokala ja hallinto-osasto ja toiseen urheilusali. Puuleikkauksin koristeltu, vaakalaudoit- tettu ja vaaleansävyinen päärakennus muutettiin asumis- ja museokäyttöön vuonna 1973 ja sittemmin se on siirtynyt asuinkäyttöön. Vuonna 1989 Pernasaaren valmistui hallintorakennus, jonka yhteydes- sä on toiminut myös vankilan valmistamien myyntituotteiden suoramyyntipiste. 2000-luvulla talousra- kennuksiin kunnostettiin puutyöväestön varastoinen ja 2000-luvun alussa vankilaan perustettiin han-

kerahoituksella kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ikkunoiden kunnostuspaja vankilalaitoksen omna sosiaalisena työnohjaus- ja työpajatoimintana. Ikkunapajalla on ollut myös ikkunoiden korjaukseen suuntautunutta Jyväskylän ammattiosaston koulutustoimintaa. Pernasaaren alueella sijaitsee vanha 1930-luvun koulukotirakennus muurien sisään rajautuvine ulkoilupihoineen erillisenä kokonaisuutena muusta vankila-alueesta. Rakennus on ollut vuosia tyhjiällä tai vain tilapäisessä käytössä mm. autonkorjaamona. Pernasaaren avovankilan toiminta loppuu alueelta ja toiminta siirtyy Jyväskylään.

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Kohteet on inventoitu Keski-Suomen museon 1985 teettämän ja tutkija Osmo Kaitalehdon tekemän Laukaan kunnan rakennusinventoinnissa.

4. **Mattila** (Laukaan rakennusinventointi, kohde 223)

Mattila on ollut alun perin Iso-Oksalan tilaa, joka on halkaistu kahteen osaan vuonna 1760. Jyväskylän kaupunki osti Mattilan lasten kesäsiirtolaksi 1950-luvulla. Mattila on punaisten ja harmaiden rakennusten muodostama pihapiiri pellon ja metsän rajassa. Ympäristö muodostuu järeäpuustoisesta pihametsiköstä ja kyläasutuksesta. Arvokkaimmat yksittäiset rakennukset ovat kylämaisemaan näkyvä päärakennus ja navetta (n. 1900) sekä kaksi maalaamatonta läntistä tyyppiä olevaa eloaittaa (1800-luvun alkupuolelta ja puolivälistä).

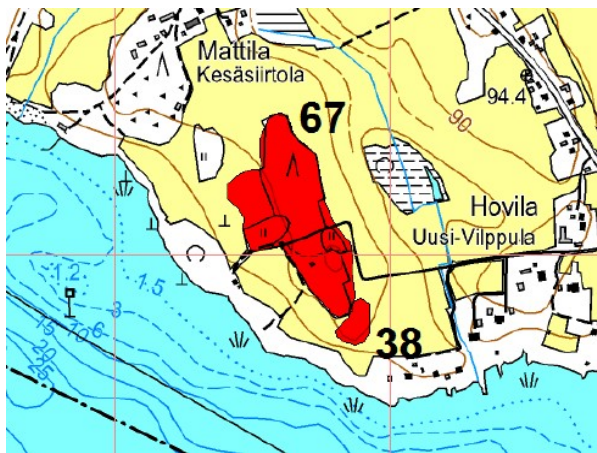

Kuva 7: Kulttuuriympäristön kohteet

4.3 Kiinteät muinaisjäännökset

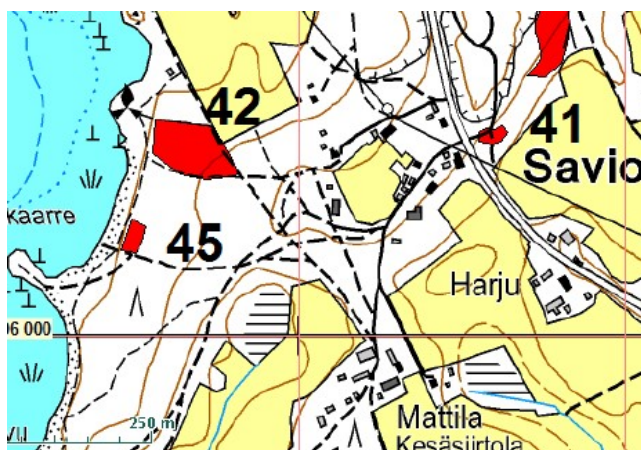
Suunnittelualueella sijaitsevat seuraavat 4 tiedossa olevaa muinaismuistolain (295/63) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä:

- 1. Savio Vanhapaikka (67);** historiallinen asuinpaikka, kylätontti, luokka II
Kohde käsittää 1700-luvulla autoituneen pihapiirin, jonka kaikki rakenteet ovat koskemattomia. Suunnilleen 7 m x 4 m kokoisesta ”päärakennuksesta” on jäljellä noin 0,7 m korkuiset perustukset. Pihapiirissä on mahdollisesti kaksi aitan paikkaa, viisi kellaria ja kaksi tunnistamattomien rakennusten pohjaa.
- 2. Savio Vanha kylämäki (38);** esihistoriallinen asuinpaikka, luokka II
Leppäveden ja vanhan kylämäen välisellä pellolla. Hiekkaperäistä peltoa. Paikka sijaitsee Laukaan kirkosta 15,9 km etelään, Leppäveden itäosassa, Mattilan kesäsiirtolasta n. 600 m eteläkaakkoon. Löydöt: keramiikanpaloja, reikäkivi.

Kuva 8: Vanhapaikka (67) ja vanha kylämäen pelto (38). Kartalla muinaisjäännösinventoinnin numerointi.

- 3. Savio Majaniemi B (42);** varhaismetallikautinen asuinpaikka II
Suorakaiteen muotoinen painanne n 7x4 m. Löydöt koekuopista. Loivaa kangasmaastoa. Paikka sijaitsee Laukaan kirkosta 14,9 km etelään. Löydöt: saviastianpaloja
- 4. Savio Majakaarre (45);** kivikautinen asuinpaikka, luokka II
Pyyntikuoppamaisia mahdollisia asumapainanteita. Selvä kulttuurimaa; hiekkakangas, rantavalleja. Paikka sijaitsee Laukaan kirkosta 14,8 km etelään, Leppäveden itäosassa, Mattilan kesäsiirtolasta n.400 m luoteeseen. Löydöt: asumapainanteet.

Kuva 9: Majakaarre (42) ja Majaniemi B (45). Kartalla muinaisjäännösinventoinnin numerointi.

4.4 Museoalueet

Nojosniemen veneverstas Laukaan Nojosniemessä on luovutettu Keski-Suomen museon hoitoon vuonna 1997. Venemestari Otto Niemisen lahjoittamaan rakennuskokonaisuuteen kuuluu asuinrakennus-veneverstas, paja, sauna ja liiteri. Pihapiirin rakennukset ovat valmistuneet vuosien 1950 - 1966 välillä. Osa veneverstaan ranta-alueesta rauhoitettiin Otto Niemisen esityksestä luonnonsuojelualueeksi vuonna 1994. Lahjoittaessaan verstaansa ja ympäröivän maa-alan Keski-Suomen museolle oli Otto Niemisen toivomuksena, että paikkaa käytetään pääasiallisesti veneenrakennuksen historiaa ja tekniikkaa esitteleviin tarkoituksiin. Alueelle voidaan rakentaa mainittuihin tarkoituksiin liittyviä rakennuksia. Lahjoituksena saatuun kokoelmaan kuuluu noin 1 000 esinettä, jotka ovat luetteloimatta. Keski-Suomen museo kartuttaa veneenrakentamiseen liittyviä esineitä veneverstaan kokoelman yhteyteen. Veneenrakentamisen historia on yksi Keski-Suomen museon tallennustoiminnan erityisaloista. Otto Nieminen teki verstaallaan soutu- ja moottoriveneitä vuodesta 1950 vuoteen 1966, jonka jälkeen toiminta siirtyi lähemmäksi Laukaan tietä. Suosituimmaksi venemalliksi tuli tasaperäinen perämoottorivene, niin sanottu kalamopo, joka kilpaili vahvasti 1960-luvun alussa yleistyneiden lasikuituveneiden kanssa. Veneenrakentamisen lisäksi Otto Nieminen (1920–2004) teki kirvesmiehen töitä rakennuksilla ja toimi myös sisustuspuuseppänä muun muassa Alvar Aalto -museon ja Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan laitosrakennuksen sisustamisessa. Työuransa loppuvaiheessa Nieminen keskittyi puuseppänverstaassaan puukonperien valmistukseen. Otto Nieminen oli innokas perinteentallentaja. Hän teki Keski-Suomen museolle pienoismallit Päijänteen, Keurusselän ja Keiteleen soutuvenetyypeistä. Nieminen osallistui Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran perinteentallennuskilpailuihin ja tallensi kotiseudun historiaa ja kansankulttuuria erityisesti Laukaan ja Vaajakosken alueelta. Osa tilasta on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi (päätös Nro YA-598/16.11.1994).

4.5 Palvelut ja elinkeinotoiminta

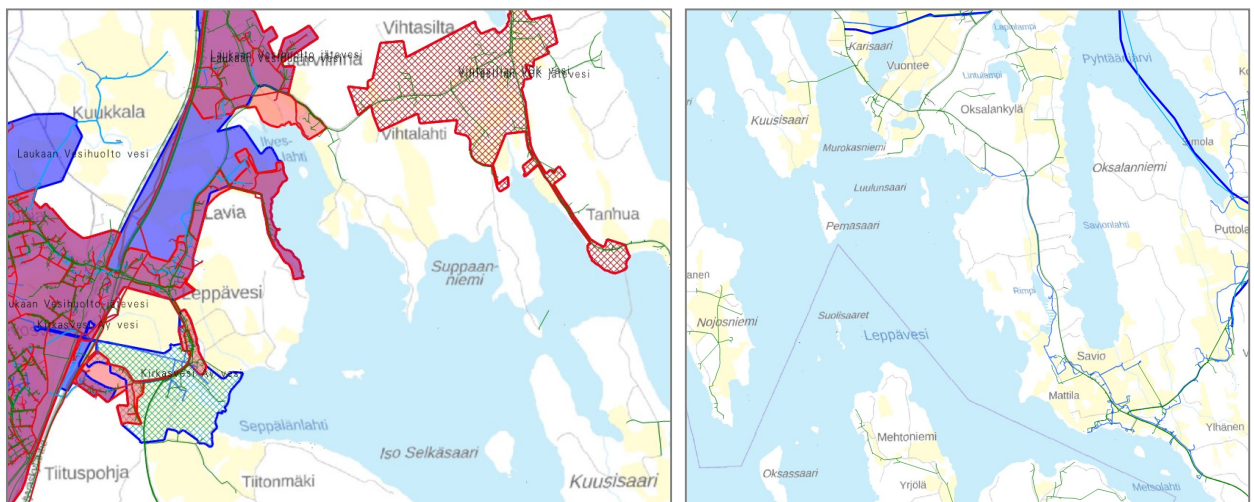
Pääelinkeino alueella on maa- ja metsätalous. Leppäveden rannalla Savion kylän läheisyydessä sijaitsee Jyväskylän kaupungin omistama Mattilan leirikeskus ja Laukaan Sosiaalidemokraattisen Kunnallisjärjestö ry:n ylläpitämä Savion lava. Kuusisaassa sijaitsee Ruusulan marjatali. Lähimmät kaupanpalvelut sijoittuvat Laukaan kirkonkylälle ja Lievestuoreelle. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Leppäveden koulu sekä Satavuon aluekoulu, joka on aloittanut toiminnan syksyllä 2018.

4.6 Virkistys

Leppävesi-järvi tarjoaa veneilylle erinomaiset mahdollisuudet. Vuodesta 1994 käytössä ollut kanavareitti yhdistää Keiteleen ja Päijänteen. Vuonteella on laivaväylän läheisyydessä kunnan venesatama, jossa on sekä laituri-että soutuvenepaikkoja. Suunnittelualueella ei sijaitse erityisiä lähivirkistys- tai retkeilyalueita. Ranta-alueilla sijaitsee jonkin verran luontaisesti edullisiin rannan kohtiin muodostuneita kylien uimarantoja.

4.7 Yhdyskuntatekninen huolto

Vahvistettua vesihuollon toiminta-alueita on Leppävedellä (Laukaan Vesihuolto ja Kirkasvesi Ay), Vihtasillassa (Vihtasillan VOK) ja Metsolahdessa (Metsolahden VOK). Vihtasillan vesiosuuskunnan vesijohto ulottuu Saviolle saakka.

Kuvat 10-12: Kunnallistekninen verkosto sekä vesihuollon toiminta-alueet

4.8 Liikenne

Suunnittelualueen päätiestö muodostuu alueen eteläosassa Leppävesijärven yli kulkevasta valtatiestä 9, Metsolahti – Vihtavuori maantiestä 640 sekä Vaajakoski – Tikkamannila maantiestä 638. Muilta osin alueen tieverkosto muodostuu yksityisteistä.

5 LUONNONYMPÄRISTÖ

5.1 Yleiskuvauk

Suunnittelualueelle on laadittu luonto- ja maisemaselvitys rantayleiskaavan laadinnan yhteydessä 2001. Selvityksen laatijana on toiminut biologi Teppo Häyhä. Selvityksessä on koottu merkittävimmät kohteet metsä-, suo-, vesi- ja rantakasvillisuudesta, linnuston ja nisäkkäiden esiintymisistä sekä uhanalaisista lajeista. Lisäksi on selvitetty luonnon, maiseman ja virkistyskäytön kannalta arvokkaat alueet. Lisäksi selvityksessä on käyty läpi kaava-alueen luonnon ja maiseman yksityiskohdat.

Suunnittelualueen luontoarvojen inventoinnissa on käytetty apuna myös paikallisten luontoharrastajien asiantuntemusta ja paikallistuntemusta sekä olemassa olevia luontoselvityksiä. Luonnonympäristön tai maiseman kannalta arvokkaat alueet on jaoteltu kolmeen luokkaan; paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin alueisiin. Selvityksessä määritetyt 14 kohdetta on luokiteltu paikallisesti arvokkaiksi ja 1 kohde maakunnallisesti arvokkaaksi.

5.2 Maa- ja kallioperä

Alueen vallitseva maalaji on moreeni, mutta ranta-alueilla on runsaasti myös lajittuneempien maalajien esiintymiä. Vuonteen kylän kautta koilliseen kulkee pitkittäisharjukso. Tähän liittyen Kuusisaarella, Karisaarella ja Murokasniemessä on hiekka-, hieta- ja hiesumaita. Toinen samansuuntainen mutta pienempi ja katkonaisempi lajittuneiden maalajien muodostuma sijaitsee Savion kylän alueella. Hienojakoisia hieta- ja hiesumaita on myös järven itärannalla Leppäveden kylän ja Nojosniemen alueella.

Kallioperän suurvyöhykejaossa Laukaa ja Leppäveden alue kuuluvat Keski-Suomen laajan granitoidimassiiviin, jonka pääkivilajeja ovat granodioriitti ja kvartsidioriitti. Metsolahden alueella on graniittiesiintymä. Suunnittelualueella on kalliopaljastumia varsin vähän. Avokalliota ja ohuen moreenikerroksen peittämiä kalliomaita on lähinnä Nojosmäen jyrkässä koillisrinteessä ja Metsolahden lounaan puoleisella rannalla. Järvimaisemassa näkyvä kohde on pohjoisrannan jyrkänteinen Suppaanvuori.

5.3 Kasvillisuus

Leppäveden vesikasvillisuus on melko runsasta ja rehevöityneille järville tyypilliseen tapaan lajistoon kuuluu sekä karujen että ravinteisten vesien ilmentäjälajeja. Järven vesikasvusto koostuu melko tasaisesti eri elomuotojen edustajista. Leppäveden matalilla vesialueilla on yleisesti laajahkoja ilmaversoisten vesikasvien muodosta-

mia kasvustoja. Vallitseva helofyytti on järviruoko. Runsaina kasvavat myös järvikorte ja piuru. Järvikaisla on selvästi edellä mainittuja niukempi.

Kelluslehtisistä vesikasveista runsaimpina kasvavat uistinviita ja isoulpukka. Hieman niukempia ovat vesitatar ja lumme. Harvinaisuuksista Leppävedellä esiintyy niukkana kellus- ja pystykeiholehden risteymä. Uposlehtinen vesikasvillisuus koostuu enimmäkseen ruskoärviästä ja vitalajeista. Matalassa vedessä ja helofyyttikasvustoissa heinäviita on erityisen runsas ja yleinen. Syvemmillä valtalajina on ahvenviita, paikoin myös harvinaisempuoleinen pitkälehtiviita. Nuottaruoho on kohtalaisen yleinen samoin kuin vaalealahnaruoho.

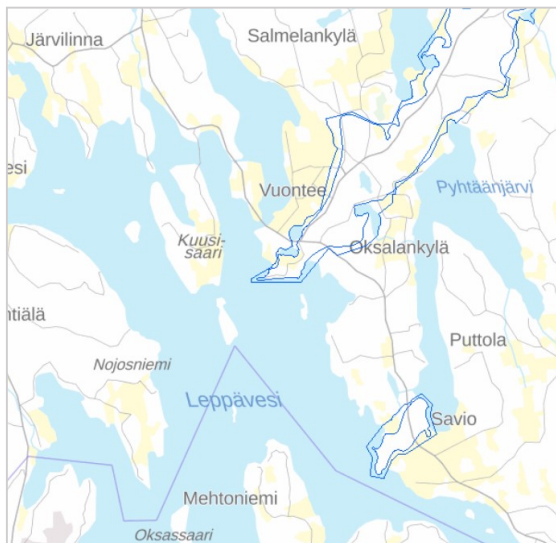
Leppäveden loivilla sai- ja hietapohjaisilla rannoilla on paikoin niin sanottua mutayrttikasvillisuutta. Kasvillisuustyyppiin kuuluu matalakasvuisia vesi- ja rantakasveja. Osa tästä lajistosta on viime aikoina harvinaistunut rantojen rehevöitymisen, laidunnuksen loppumisen ja umpeenkasvun myötä. Tyypillisiä kasvilajeja on rantaluikka, hapsiluikka, pikkuvesitähhti, rantaleinikki, äimäruoho ja oikovesirikko.

5.4 Vesistöt

Suunnittelualueen vesipinta-ala on noin 28 neliökilometriä. Leppävesi on runsasravinteiseksi rehevöitynyt reittivesi. Botaaniselta järvityypiltään se on aikaisemmin vastannut keskiravinteista järviruokotyyppiä, mutta rehevöitymisen myötä järvityyppi on muuttunut enemmän runsasravinteisen osmankäämi-ratamosarpio tyyppin kaltaiseksi. Leppäveden pohjoisosassa veden yleinen käyttökelpoisuusluokitus on hyvä, mutta suunnittelualueella on muutamia paikallisesti rehevöityneitä osia, joissa on tapahtunut selvää veden laadun heikentymistä. Kuusi-saaren sillan johdosta Vihtalahden alueen veden vaihto on heikentynyt, mikä on rehevöittänyt matalaa vesialuetta.

5.5 Pohjavedet

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi osittain kaksi eri pohjavesialuetta; Vuonteen vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (0941013) sekä Savion pohjavesialue (0941006).

Kuva 13: Pohjavesialueiden sijainti (Liitertietopalvelu).

5.6 Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelulaki (29§) määrittelee yhdeksän suojeltavaa luontotyyppiä, joita on käsiteltävä siten, etteivät niiden ominaispiirteet vaarannu. Näihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteet vaarantuvat.

Suunnittelualueelle sijoittuu kolme luonnonsuojelulain 24 §:n perusteella suojeltua luonnonsuojelualuetta (YSA):

1. Luulunsaaren luonnonsuojelualue
2. Kuusisaaren luonnonsuojelualue
3. Ilveslahden ja Linnasaaren luonnonsuojelualue
4. Nojosniemen luonnonsuojelualue. Rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi (päätös Nro YA-598/16.11.1994).

Nojosniemessä sijaitseva Lepolahti-niminen tila (RN:o 6:21) on museoaluetta. Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000- verkostoon alueita.

5.7 Arvokkaat luontokohteet

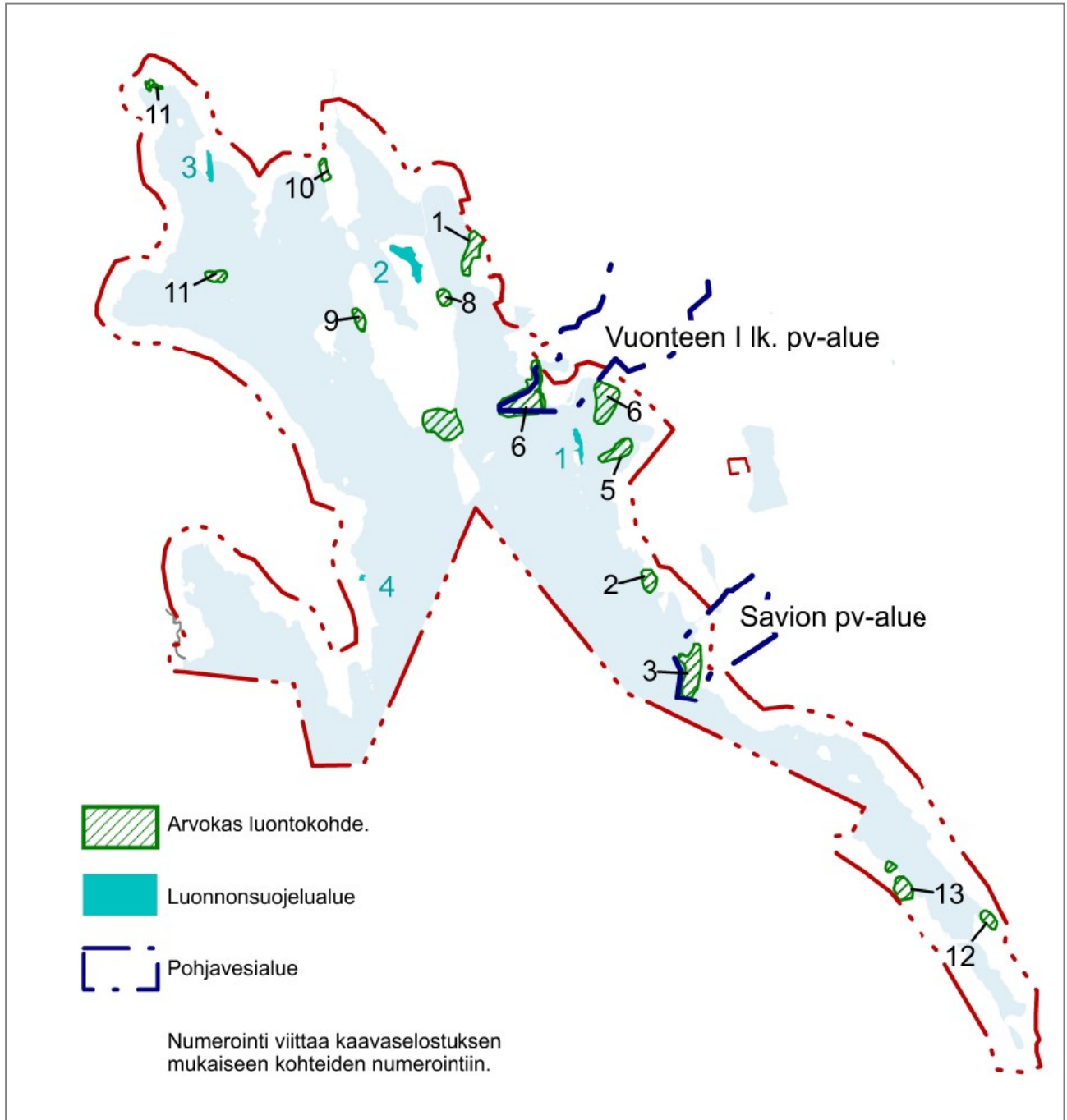
Yleiskaavaselostuksen liitteenä olevassa maisema- ja luontoselvityksessä (Teppo Häyhä, 2001) on käyty läpi kaava-alueen luonnon ja maiseman yksityiskohdat. Suunnittelualueen luontoarvojen inventoinnissa käytetään apuna myös paikallisten luontoharrastajien asiantuntemusta ja paikallistuntemusta sekä olemassa olevia luontoselvityksiä. Luonto- ja maisemaselvityksessä on jaoteltu luonnonympäristön tai maiseman kannalta arvokkaat alueet kolmeen luokkaan; paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaisiin alueisiin. Selvityksessä määritetyt 14 kohdetta on luokiteltu paikallisesti arvokkaiksi ja 1 kohde maakunnallisesti arvokkaaksi.

Suunnittelualueelle sijoittuvat seuraavat luontokohteet (*Lähde: Leppäveden luonto- ja maisemaselvitys. Teppo Häyhä, 2001*):

Numero	Kohde	Erityisarvo	Arvoluokka
1	Karisaaren rantalaidun	Perinnebiotooppeja	paikallinen
2	Mustaniemen metsä	Vanha metsä, liito-orava	paikallinen
3	Onkiniemi	geologia, maisema, harjumetsä, hiekkaranta, virkistyskäyttö	paikallinen
4	Nojosniemen rantametsä	vanha sekametsä jossa järeitä ylispuita	paikallinen, luonnonsuojelualueena suojeltu SL
5	Honkasaari	vesilinnusto, selkälokin pesimäluoto	lähiympäristöstä poikkeava
6	Juntuslammen luhta	vesilinnusto, vesikasvillisuus, rantaluhta	lähiympäristöstä poikkeava
7	Luulunlahden luhta	vesilinnusto, vesikasvillisuus, rantaluhta	lähiympäristöstä poikkeava
8	Ruusulan rantametsä	lehtometsä, rantakasvillisuus	lähiympäristöstä poikkeava
9	Kiviniemen lohkariekkko	lohkariekkomuodostuma	lähiympäristöstä poikkeava
10	Suppaanvuori	kalliojyrkäne, kalliometsä	lähiympäristöstä poikkeava
11	Iso-Haahkio	vanha sekametsä, virkistyskäyttö	lähiympäristöstä poikkeava
12	Iso-Soukan puro	luonnontilainen puronvarsi	lähiympäristöstä poikkeava
13	Peuravuoren rinne	rantakallio, lehtolaikku	lähiympäristöstä poikkeava
14	Ilveslahden pohjukka	rantakosteikko, linnusto, jokileinikin esiintymä, kutupaikka	lähiympäristöstä poikkeava,

Suunnittelualueelle sijoittuvat lisäksi seuraavat pienkohteet:

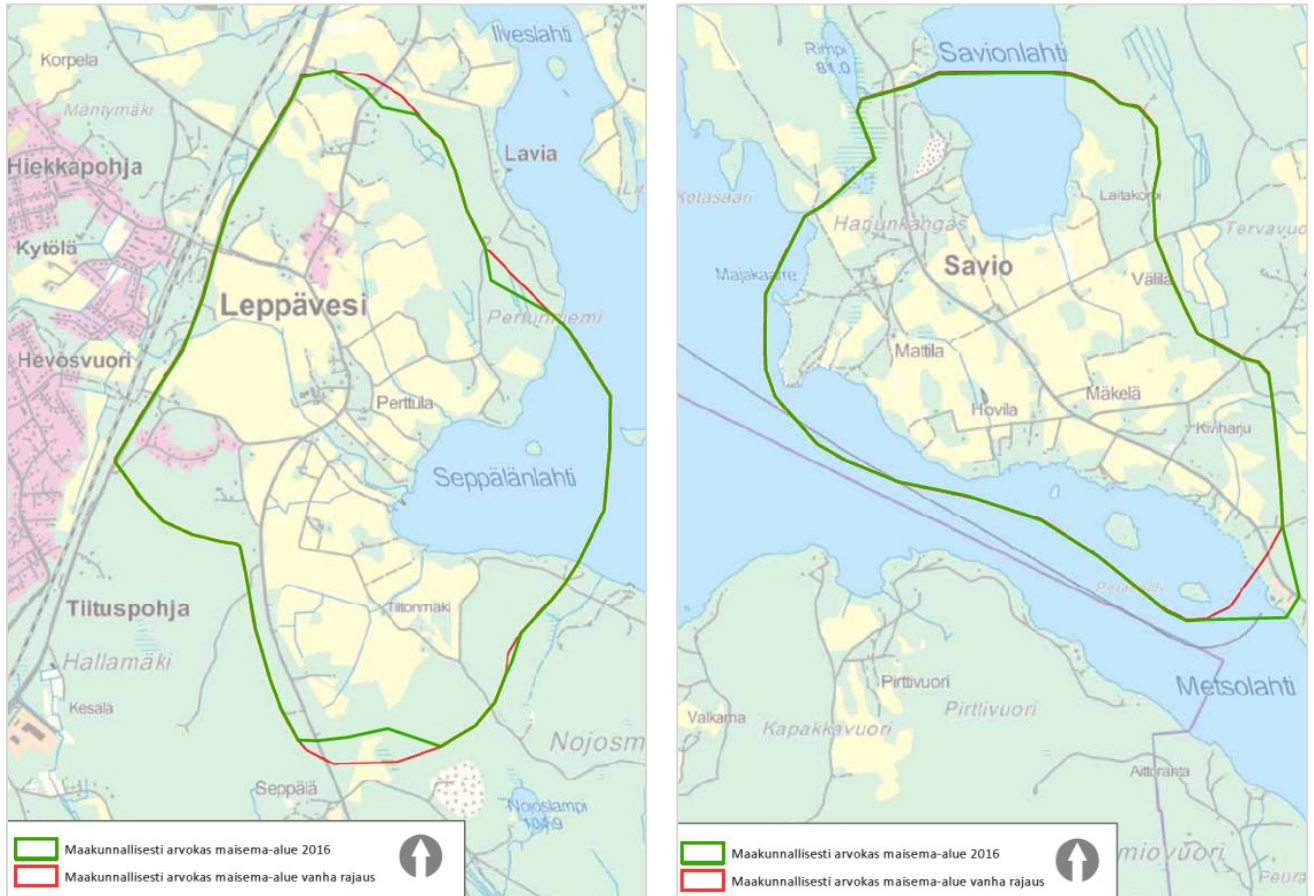
Kohde	Sijainti	Erytisarvot
P1 Murokasniemi	Pernasaari	dyynimuodostuma
P2 Poudanlahden pohjukka	Kuusisaari	mutayrttikasvillisuutta
P3 Linnasaaren kärki	Linnasaari	rantakallio
P4 Metsolammen puro	Metsolahti	lohkareikko
P5 Vihtajoen suu	Vihtalahti	linnusto, kutupaikka

Kuva 14: Suunnittelualueen luontokohteet

5.8 Maisema

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi Keski-Suomen liiton tausta-aineiston, Keski-Suomen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2016, mukaista maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Leppävesi ja Savio).

Kuvat 15 ja 16: Leppäveden ja Savio maakunnallisten maisema-alueiden rajaukset

Leppäveden maisema-alue

Leppäveden maisema-alue sijoittuu Leppävesi-järven Sahanlahden länsirannalle. Sen maaston muodot ovat peräisin Sisä-Suomen reunamuodostumasta, harjuista, Päijänteen pohjoisosien kallioista, kumpumoreenista sekä drumliinimäistä. Näiden muodostamien metsäisten selänteiden välissä on kapeita toisiinsa yhdistyviä vesireittejä sekä laajoja

yhtenäisiä savikoita. Leppäveden maisema-alueen viljelysalue on noin 300 hehtaarin kokoinen yhtenäinen peltoalue, jota reunustavat metsäiset mäet. Idässä alue rajautuu vesistöön ja lännessä Jyväskylä-Laukaa -tiehen. Maasto on peltoalueilla tasaista. Pertunniemi on metsäistä, loivasti kumpuilevaa maastoa. Metsät ovat suurimmaksi osaksi mäntyvaltaista havupuusekametsää.

Leppäveden seudun ensimmäinen asukas oli tietävästi hämäläistä alkuperää, olihan seutu hämäläisten perinteisiä erämaita. Leppävesi oli 1560-luvulla vanhan Laukaan laajin kylä yhdeksällä talollaan. Nykyisistä tiloista vanhinta perua ovat mm. maisema-alueen ulkopuolelle jäävä Seppälä, josta jaettiin Sakari, Häkkillä, Rutala ja Kauramaa. Häkkillästä

puolestaan on halottu mm. Anttila ja Mäkelä. Rutalasta erotettiin sittemmin Perttula ja Rantala eli Ranta-Rutanen. Leppäveden kylä- tai talokeskittymistä vanhin on Seppälänlahden rantamaisemien Seppälän kylä eli Leppäveden vanha taajama 1800–1900 luvun taitteesta. Kauramaantien–Vaajakoskentie–Seppäläntien varsille ja tuntumaan sijoittuvista maatilakeskuksista vanhimmat periytyvät jo 1700-luvulta, vaikka rakennuskanta ti-

loilla onkin uudistunut. Yleisilmeeltään lähellä vanhaa asua ovat säilyneet mm. Häkkilä, Kauramaa, Korpela eli Tiitonmäki, sekä Niinistö. Entinen kyläkeskusta eli tiivein rakentamisen keskittymä on mäellä Perttulan ja Kalmarin tilojen tuntumassa, niiden väliin jää mm. vanha Kuukkasen kyläkauppa. Kauramaa oli alkujaan Sakarin tilan torppa vuodelta 1769 ja ensimmäisiä torppia pitäjässä. Niinistö on Sakarin talon entinen torppa ja se toimi aikoinaan kestikievarina. Talossa pidettiin myös kansakoulua vuosina 1930–1954. Koulunpito alkoi Leppäveden Seppälän piirissä 1903 vuokrahuoneissa. Oma koulurakennus saatiin käyttöön 1910. Pihapiirissä on myös uudempi koulurakennus 1950-luvulta, joka on ajalleen tyyppillinen rapattu rakennus. Koulu on edelleen toiminnassa. Leppäveden vanha kyläkeskus koostuu kolmesta laaksomaisesta peltoalueesta ja niihin liittyvästä asutuksesta ja tiestöstä. Se on miljööltään avaraa, perinteistä peltomaisemaa, jota täplittävät tiiviit maatilakeskukset, joista vanhimmat periytyvät Leppäveden kantatilojen ajoilta. Rakennuskannan vanhinta kerrostumaa edustavat joidenkin pihapiirin aitat 1800-luvulta. Päärakennukset ovat pääasiassa uudistuneet, joko peruskorjaten tai kokonaan uudisrakennuksiksi. Vanhin asutus on keskittynyt vanhan Vaajakoskelle vievän maantien varteen, peltojen keskellä sijaitsevalle metsäiselle Sakarin- eli Kuukkasen mäelle. Nuorempi asutus on sijoittunut etelä- ja länsiosassa peltojen reunoille ja maantien varteen, kun taas Seppälänlahden pohjassa talot sijaitsevat peltojen ympäröiminä rinnemailla tai mäkikumpareilla. Maanviljelys ja vaurasmuotoinen kyläperinne ovat leimallisia kulttuuripiirteitä. Rakennuskanta on hyvin säilynyttä ja tyyliältään sekä väritykseltään yhtenäistä.

Maisemakuva

Maiseman keskeisintä aluetta on Leppäveden kylän noin 300 hehtaarin laajuinen viljelysalue, jota halkovat Vaajakoskelle vievä tie ja länsipuolella Jyväskylä-Laukaa -tie. Molemmilta teiltä avautuvat laajat näkymät peltoalueen eri osiin. Näkymäalueita rajaavat ja jäsentävät puustoiset metsäsaarekkeet ja pienille kumpareille sijoittuneet asuinrakennukset. Eri suunnista katsottuna maisemaa hallitsee Kalmari–Perttulan kumpare. Ranta-alueilla on lehtipuuvyöhyke, joka sulkee vesistönäkymät Leppävedelle.

Savion maisema-alue

Savion kylä sijaitsee Leppäveden ja Pyhtäänjärven välisellä kannaksella. Rajaus kulkee luoteiskulmassa Pyhtäänjokea pitkin. Rannan ja peltojen välissä on kapea metsävyöhyke. Kylää rajaa koillispuolella Harjunkankaan harjualue, jossa on tehty paljon maa-ainesten ottoa. Harjunkankaan eteläpuolelle on huuhtoutunut hienojakoisempaa maa-ainesta, niinpä järvikannas levittäytyy Savion viljavana peltoaukeana. Etelässä ja pohjoisessa peltoja rajaavat vesistöt. Idässä ja lännessä rajoina ovat metsäalueet. Viljavat rantaan saakka viettävät pellot ovat alueen tunnusmerkki. Peltomaisemaa elävöittävät muutamat pienet puu- ja metsäsaarekkeet. Metsät ovat havupuuvaltaisia, harjulla pääpuulajina on mänty, muualla kuusi. Peltojen reunavyöhykkeet ovat lehtipuuvaltaisia. Savio on pälkäneläisten entisiä erämaita. Vanhin kiinteä asutus ja pellot ovat 1500-luvulta. Savion alkuperäinen nimi Iso-Oksala periytyy Iso-Oksalan talolta, joka oli perustettu jo 1500-luvun lopulla. Nykyisen Savion kylän halki Toivakasta Laukaaseen ja Tarvaalaan kulki jo 1700-luvun lopulla kärrypolku. Kärrypolusta rakennettiin Metsolahti-Vihtavuori-maantie, joka siirrettiin rannempaa nykyiselle paikalleen (Saviontien paikalle) 1840-luvulla. Vanhin säilynyt kyläydin sijoittuu Saviontien ja Välliläntien risteysalueeseen. Onkiniementien varressa ovat Mattila, Savion entiset kansakoulu ja seurantalo, sekä muita 1800–1900-lukujen taitteen rakennuksia kuten Pohjola ja Kangas. Saviontien varressa sijaitsevat kylän vanhimmat tilat Mattilan ohella eli Jussila ja Harju. Puttonalantien ja Saviontien risteysalueella on säilynyt muutamia vanhempia tiloja rakennuksineen, kuten Mäkelä ja Uus-Vilppula. Muuten rakennuskanta koostuu 1930-50-lukujen entisistä pientilarakennuksista, sekä paikoin uudemmista puurakenteisista omakotitaloista. Mattilan tilalla on kirjava historia. Mattila pakkohuuto-kaupattiin 1932 vienankarjalaiselle tukkikauppiaille Jussi Rosenbergille. Jyväskylän kaupunki osti tilan 1950-luvulla lasten kesäsiirtolaksi.

Savion tanssilava on rakennettu vuonna 1949, ja se on edelleen aktiivisessa käytössä. Vanha rakennuskanta on säilynyt parhaiten keskikylällä Jussilassa, Mattilassa ja Harjulla, joiden päärakennukset ovat vuosisadan vaihteen tienoilta, vanhimmat aitat ovat 1700-luvulta. Harjun tilan nykyinen ulkoasu on 1800–1900-lukujen taitteesta. Harjun hirsimökissä toimi baari ja kauppa 1960-luvulla, rakennus on tietyvästi Jussilan entinen aitta ja siirretty Jussilan pihapiiristä nykyiselle paikalleen Saviontien vastapuolelle 1950-luvun alussa. Talo toimi postina vielä 1990-luvulla, kunnes postikonttori siirrettiin Vuonteelle asiamiespostiksi. Savion seurantalo Juhola on vuodelta 1924. Talon rakensi raittiusseura

Sulku. Jussila muodostaa maisemallisesti ehyen kokonaisuuden tietä vastapäätä sijaitsevan Harjun tilan pihapiirin, sekä lähiympäristön 1930-luvun puuomakotitalojen kanssa. Mäkelä oli kylän kestikievari. Pihapiiri on säilynyt huomattavan eheänä ja ajallisesti yhtenäisenä. Pihapiirissä on asuinrakennus, jossa on kaksi sisäänkäyntiä, toinen avokuistilla ja toinen jugend-henkisellä mutterikuistilla. Neliöpihassa on riviaitta jonka päässä pieni

asuinrakennus; navetta; toinen hirsinen asuinrakennus sekä kaksi eloaittaa ja maakellari. Savion entinen kansakoulu kuuluu Mattilan kesäsiirtolaan, mutta on käyttämätön ja rapistunut. Asutus Saviolla lähes kaksinkertaistui 1800-luvun puolivälistä 1900-luvun puoliväliin tultaessa, vajaasta seitsemästäsadasta reiluun tuhanteenkahdeensataan. Savio oli 1950-luvulla Laukaan kunnan 17 kylästä viidenneksi suurin, kirkonkylä mukaan lukien. Alueella ei ole karjaa, mutta hevosia on. Nykyisin Saviolla ei ole palveluja lukuun ottamatta maisema-alueen ulkopuolelle sijoitettava Savion alakoulu Puttolantien varressa, Savion tanssilavaa, sekä Jyväskylän kaupungin omistamaa Mattilan kesäleirikeskusta. Rakennuskanta on pitkälti kylätien varressa. Rannoilla on kesäasutusta, joka jää pellon ja rannan välisen metsikön suojaan.

Savion maisema-alue on tasaista hieman kumpuilevaa peltoa, jota loivamuotoiset metsämäet rajaavat. Tienvarren vanhat männyt ovat tärkeä elementti maisemassa. Puiden välistä aukeaa näkymiä järville, pihapiireihin ja pelloille. Suurin osa vesistönäkymistä on Savionlahden puolelle, Metsolahden rannat ovat suljetummat. Alueen maisema muodostaa kauniin kokonaisuuden, joka painottuu vanhaan rakentamiseen ja moderniin maatalouteen. Metsäsaarekkeet ja hevoslaitumet tuovat oman lisänsä paikoin pienipiirteiseen maisemaan. Reunavyöhykkeissä ja rajaavissa metsissä ei ole tehty suuria hakkuita. Maatalouden jatkuminen ja sen uudet muodot ovat pitäneet kylän elävänä. Yleiskuva maisemasta on hoidettu. Vanhat rakennukset ja puusto ovat merkittävä osa maisemaa. Harjukankaan maanotto on maisemahäiriö alueen pohjoisosassa.

6 YLEISKAAVAN TAVOITTEET

6.1 Yleistavoitteet

Leppävesijärven rantayleiskaavan päivittämisen tavoitteena on ajantasaistaa Laukaan kunnanvaltuuston 29.3.2004 §10 hyväksymä rantayleiskaavaa. Yleiskaavan päivittämisessä huomioiden alueelliset erityispiirteet, kuten luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristön arvot. Rantayleiskaavan muutostyössä on tarkoitus tutkia kaavan hyväksymisen jälkeen esille tulleet muutostarpeet sekä tarkastella rakennusoikeuden määräytymistä sekä loma- että vakituisen asumisen rakennuspaikoilla. Rakennusoikeus vakituisen asumisen sallivilla rakennuspaikoilla on nykyisessä rantayleiskaavassa sidottu kulloinkin voimassa olevaan rakennusjärjestykseen. Nykyinen rakennusjärjestys muodostaa rakennusoikeutta prosenttimäärän mukaisesti rakennuspaikan pinta-alan perusteella (5 % rakennuspaikan alasta). Loma-asuntojen rakennuspaikkojen rakennusoikeus on osoitettu rantayleiskaavassa kiinteänä kerrosneliömetrimääränä rakennuspaikan koosta riippumatta. Tämän johdosta rakennusoikeuden muodostamisperiaate on johtanut kohtuuttomiin tilanteisiin rakennuspaikan koosta johtuen. Rakennusoikeutta on pienemmillä kiinteistöillä osoitettu kaavassa sallittua enemmän poikkeamisluvulla, joilla on sallittu enintään 7,5 % rakennusoikeus pinta-alaan nähden.

Rantayleiskaavan päivityksessä ei tulla tekemään muutoksia alkuperäisen rantayleiskaavan mitoitusvyöhykkeisiin tai mitoituslukuihin. Mitoitustaulukkoa päivitetään rantaviivan pituutta koskevat tietojen osalta sekä päivittämällä kiinteistötiedot ajan tasalle toteutuneiden kiinteistönmuodostusten mukaisesti käyttäen vuoden 2018 mukaista kiinteistöraja-aineistoa. Näiden muutosten johdosta kiinteistökohtaisiin mitoitusarvoihin on saattanut tulla muutoksia, jos tarkistettu rantaviiva on kasvattanut kiinteistön rakennusoikeutta. Uusia rakennuspaikkoja on osoitettu vain, jos emätilalla on ollut vielä käyttämätöntä rakennusoikeutta jäljellä. Rantayleiskaavan päivityksen yhteydessä voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettuja ja mitoituksen mukaisia rantarakennuspaikkoja ei kaavamutoksessa tulla poistamaan.

Kaavamutoksen yhteydessä tutkitaan sellaiset kyläkeskusten tuntumaan sijoittuvat ranta-alueet, joilla voidaan mahdollistaa loma-asuntojen käyttötarkoituksen muuttaminen vakituisen asumiseen. Edellytykset käyttötarkoituksen muutoksille linjataan valmisteilla olevan kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Rakennuspaikkojen tulee täyttää kaavamääräyksissä annetut edellytykset, jotta käyttötarkoituksen muutos on mahdollinen. Vakituisen asumiseen mahdollistavia ranta-alueita yleiskaavapäivityksessä osoitetaan Leppäveden ja Vuonteen kyläalueille sijoittuville ranta-alueille.

Rantayleiskaavan päivitys laaditaan rakennuslain 72 §:n mukainen rakentamista ohjaava oikeusvaikutteinen rantayleiskaavana, jossa rakennusoikeudet on jo aiemmin osoitettu kiinteistökohtaisesti pohjautuen kantatilalaskelmaan. Yleiskaavaa käytetään rakennuslupien myöntämisen perusteena yleiskaavassa osoitetuilla AP, AM, RA, RA-1 ja RM-1 -alueilla.

Rantayleiskaavan päivittämisen yhteydessä kaavakartalle sekä kaavamääräyksiin tullaan tekemään joitakin muutoksia, jotka ovat tulleet esille maanomistajien esityksestä tai lähtöaineistojen tai muiden selvitysten ja suunnitelmien aiheuttamista muutostarpeista. Kiinteistökohtaiset muutokset on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 7.2.

6.2 Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet

6.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden kautta valtioneuvosto linjaa koko maan kannalta merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulevat voimaan 1. huhtikuuta 2018. Tavoitteiden uudistamisella pyritään vastaamaan alueidenkäytön tulevaisuuden haasteisiin ja edistämään kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa. Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja
- uusiutumiskykyinen energiahuolto.

6.2.2 Maakunnalliset tavoitteet

Rantayleiskaavan ratkaisussa huomioidaan voimassa olevan maakuntakaavan tarkistuksen sisältö. Suunnittelualueelle sijoittuvat maakuntakaavan merkinnät on osoitettu kaavassa.

6.2.3 Selvitysaineistojen asettamat tavoitteet

Luonnonympäristö

Luonnonympäristön selvityksessä esille tulleet ranta-alueen erityisarvot ja ominaispiirteet turvataan ensisijaisesti uuden rakentamisen sijoittamisella ja kaavamääräyksiin. Arvokkaiksi inventoidut ranta-alueet pyritään säilyttämään uuden rakentamisen ulkopuolella, mikäli se on maanomistajien tasapuolisen kohtelun ja yleiskaavan kohtuullisuuden mukaan mahdollista. Suppea-alaisten luontokohteiden arvot voidaan yleensä turvata siirtämällä rakennusoikeutta arvokailta ranta-alueilta maanomistajan muille rannoille. Arvokkaiden alueiden mahdollinen uusi rakentaminen tulee sijoittaa alueen erityisarvot huomioiden tapauskohtaista harkintaa noudattaen.

Rakennettu ympäristö

Rantayleiskaavalla pyritään edistämään suunnittelualueella sijaitsevien arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja arvokkaan rakennuskannan säilymistä. Kiinteät muinaisjäännekohteet ovat muinaismuistolain nojalla suojeltua. Rantayleiskaavalla pyritään edistämään suunnittelualueella sijaitsevien kiinteiden muinaisjäännekohteiden säilymistä. Näille alueille ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja tai muuta kiinteää muinaisjäännekohteesta vaarantavaa maankäyttöä.

Liikenne

Rantayleiskaavoituksen tavoitteena on osoittaa uudet rakentamisalueet tukeutuen jo olemassa olevaan tieverkostoon. Rantayleiskaavalla ei tutkita yksityiskohtaisesti eikä osoiteta kiinteistö- tai rakennuspaikkakohtaisia tieyhteyksiä. Kulkuoikeudet rakennuspaikoille tulevat ratkaistavaksi kiinteistönmuodostamislain perusteella.

Vesihuolto

Rantayleiskaavalla osoitettavien rakennuspaikkojen vesihuolto tulee pystyä lähtökohtaisesti järjestämään rakennuspaikkakohtaisesti noudattaen kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä kunnan määräyksiä.

Rantayleiskaavalla ei tutkita eikä osoiteta rakennuspaikkakohtaisia vesihuoltojärjestelyjä. Vesihuollon toiminta-alueella sijaitsevat rakennuspaikat tulee liittää vesihuoltoverkostoon.

Virkistysalueet

Rantasuunnittelussa tulee huomioida alueeseen kohdistuvat valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset virkistyskäyttötarpeet. Rantayleiskaavojen yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettujen kohteiden osoittamisen yhteydessä tulee huomioida myös virkistys-kohteiden toteuttamisvastuisiin ja -velvollisuuksiin liittyvät kysymykset.

Ranta- ja vesialueiden virkistyskäyttö perustuu pääasiassa jokamiehenoikeuteen. Rantasuunnittelun tavoitteena on säilyttää riittävästi yhtenäisiä rakentamisesta vapaita rantoja jokamiehenoikeudella tapahtuvan liikkumisen turvaamiseksi.

7 YLEISKAAVALLA TEHTÄVÄT MUUTOKSET

Rantayleiskaavan päivityksen yhteydessä tehtävät muutokset koskevat pääasiassa kaavamerkintöjä, mutta päivityksen yhteydessä korjataan myös kaavassa ilmenneitä teknisiä virheitä sekä päivitetään yleiskaava myös muilta osin ajantasalle maankäytön mukaisesti.

Rantayleiskaava-alueita koskevat kiinteistö tiedot on tuotu kartalle syksyn 2018 tilanteen mukaisina. Kiinteistöjen rantaviivan pituus mitataan numeerisesta aineistosta ja rantaviivan pituudessa on saattanut tapahtua muutoksia alkuperäiseen aineistoon verrattuna. Tämän johdosta kiinteistöjen rantaviivan pituutta koskevat tiedot on päivitetty ajantasalle kantatilataulukoon. Muuttuneen rantaviivanpituudella on saattanut olla vaikutusta mitoituskeinoihin. Mahdollisesta rantaviivan lisäyksen johdosta muodostunut uusi rakennusoikeus on osoitettu siinä tapauksessa, että emätilalla on käyttämätöntä rakennusoikeutta jäljellä.

Kaavamutoksella tutkitaan mahdollisuutta loma-asuntojen käyttötarkoituksen muuttaminen vakituiseen asumiseen tietyillä rannanosilla olemassa olevilla kyläalueilla toiminnassa olevien koulujen läheisyydessä. Käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistavat vyöhykkeet on osoitettu kaavakartalla ja muutosten lähtökohtana ovat kaavamääräyksissä mainittujen edellytysten toteutuminen.

7.1 Muutokset rakentamisalueita koskeviin kaavamerkintöihin

Kaavamerkintöjä on tarkistettu asuinpientalo alueiden (AP, AP-1 ja AP-2 -alueet) ja loma-asuntojen alueiden (RA-, RA-1) osalta. Asuinpientaloalueiden osalta useampia eri AP -merkintöjä on yhtenäistetty ja merkintöihin on lisätty enimmäisrakennusoikeutta koskeva kaavamääräys, jossa rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 100 m² ja enintään 600 m². Kokonaisrakennusoikeudesta 250 k-m² saa rakentaa 80 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Kaavamerkintä AP-2, johon on liittynyt määräys rakennuspaikan liittymisestä vesijohto- ja viemäriverkkoon, on poistettu ja kyseisellä merkinnällä osoitetut rakennuspaikat on osoitettu kaavamerkinnällä AP, koska kaikki rakennuspaikoista ovat jo toteutuneet.

RA-alueiden rakennusoikeutta koskevaa kaavamääräystä muutetaan siten, että rakennusoikeutta muodostuu 8 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 m².

Pienet, alle 1 ha:n suuruiset saaret osoitetaan kaavamerkinnällä RA-1. Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 100 m².

7.2 Kiinteistökohtaiset muutokset

Rantayleiskaavan päivityksellä tehdään seuraavat yksittäisiin kiinteistöihin kohdistuvat muutokset:

- Kiinteistölle Nojosniemi 410-406-1-166 muodostuu kaksi uutta lomarakennuspaikkaa tarkistetun rantaviivanpituuden johdosta. Rakennuspaikkojen lisäys ei ylitä emätilan mitoitusrajoja, eikä emätilan alueella ole

muita kiinteistöjä, joille uusia rakennuspaikkoja tarkistuksen johdosta muodostuu, joten uudet rakennuspaikat voidaan osoittaa kiinteistölle.

- Kiinteistölle Kuusela 410-411-3-79 osoitetaan uusi lomarakennuspaikka tarkistetun rantaviivanpituuden johdosta. Kantatilalla ei ole muita kiinteistöjä, jolle rakennuspaikkaa on mahdollista sijoittaa.
- Kiinteistölle Tiitonmäki 410-406-8-268 osoitetaan uusi lomarakennuspaikka tarkistetun rantaviivanpituuden johdosta.
- Kiinteistölle Perttula 410-406-9-112 osoitetaan uusi lomarakennuspaikka tarkistetun rantaviivanpituuden johdosta.
- Kiinteistölle Akseli 410-406-8-242 osoitetaan uusi lomarakennuspaikka tarkistetun rantaviivanpituuden johdosta.
- Kiinteistölle Papinniitty 410-406-19-33 osoitetaan uusi lomarakennuspaikka tarkistetun rantaviivanpituuden johdosta.
- Voimassa olevan kaavan merkintään AP-2 muutetaan tilojen 410-406-352, 410-406-428, 410-406-453, 410-406-473, 410-406-498 ja 410-411-2-77 osalta kaavamerkinnäksi AP. Merkintään on sisällytetty määräys, jonka mukaan rakentamisen ehtona on, että rakennuspaikka liittyy keskitettyyn vesijohto- ja viemäriverkkoon rakentamisvaiheessa. Kyseiset rakennuspaikat ovat jo toteutuneet.
- Kaavamerkintä AP-1 on muutettu tilojen 410-406-7-407 ja 410-406-8-265 osalta kaavamerkinnäksi AP. Kaavamerkintään AP-1 on liittynyt määräys, että rakennushankkeesta on pyydettävä erillinen lausunto Keski-Suomen museolta. Kiinteistöt sijoittuva Leppäveden maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle, jota osoittavaa kaavamerkintää koskee seuraava kaavamääräys *Arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti tulee säilyttää. Uudisrakentamisen tulee sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaliltaan sopeutua kyläkuvaan, rakennuskantaan sekä ympäristöön.*
- Kiinteistölle Perintölä 410-411-3-119 rantayleiskaavassa osoitettu olemassa oleva lomarakennuspaikka poistetaan. Merkintä sijoittuu vesistön puolelle, eikä alueelle sijoitu rakennuksia. Rakennuspaikka ylittää kantatilan rakennusoikeuden. Kiinteistölle on osoitettu kaksi muuta mitoituksen mukaisesti sille kuuluvaa lomarakennuspaikkaa.
- Kiinteistölle Moisio 410-411-3-147 osoitettu käyttötarkoitus SE, erityisselvitysalue, Murokasniemen alueella muutetaan maa- ja metsätalousalueeksi M. Kiinteistölle osoitetaan lisäksi yksi uusi, sille mitoituksen mukaan kuuluva rakennuspaikka.
- Seuraavilla kiinteistöillä rantayleiskaavassa merkitsemättä jääneet, olemassa olevat rakennuspaikat, on osoitettu kaavakartalla.
  - Kiinteistö 410-406-7-864, AP –rakennuspaikka
  - Kiinteistö 410-406-12-156, RA-1 rakennuspaikka alle 1 ha kokoisessa saaressa
- Pyhtää-järven rannalla sijaitsevan tilan 410-411-3-121 alue on mukana Leppävesijärven rantayleiskaava-alueessa ja kiinteistön alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueena (M). Alueen rakennusoikeus on siirretty Leppävesi-järven rannalle ja tilan rakennusoikeudesta on luovuttu jo voimassa olevan rantayleiskaavan laadinnan yhteydessä tilojen Vanhamäkelä 410-411-4-579, Vanhapaikka 410-411-4-580 ja Rantapelto 410-411-4-581 hyväksi.

7.3 Muut muutokset

- Suunnittelualueesta on poistettu Vuonteensalmen alue Vuonteensalmen sillan yleiskaavan osalta (Leppävesijärven rantayleiskaavan ja Kanavareitin rantaosayleiskaavan osittainen muutos) kvalt. 20.2.2017 §6. Yleiskaava on laadittu Vuonteensalmensillan perusrantamisen johdosta.
- Rakentamattomien, pienten alle 1 ha saarten joihin ei ole osoitettu rakennuspaikkaa, käyttötarkoitus on muutettu tavanomaisesta maa- ja metsätalousalueesta (M) maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).
- Luulunsaaren virkistysalue ja Keskussaaren ja Peräsaaren osoitetut maa- ja metsätalousalueet, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU), on muutettu käyttötarkoitukseltaan maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY).

- Valtatien 9 melualue on osoitettu kaavakartalla.
- Savion maakunnallisesti arvokas maisema-alue on osoitettu kaavakartalla.
- Kaavakartalle on merkitty Kuusisaaren, Luulunsaaren ja Linnasaaren luonnonsuojelualueet.
- Savion lavan alue on osoitettu kaavamerkinällä RM-1 Matkailupalvelujen alue.

8 MITOITUS

8.1 Yleiset mitoitusperiaatteet

Yleiskaavassa käytetään vuoden 2004 rantayleiskaavan mitoitusperiaatteita, eikä niitä rantayleiskaavan päivityksessä uudelleen.

8.1.1 Emätilan rajaamisajankohta ja määritelmä

Emätilan rajaamisajankohtana käytetään yhtenäisesti ajankohtaa 1.7.1959. Rantasuunnittelun emätila voi olla ennen 1.7.1959 rekisteröity ja edelleen voimassa oleva kiinteistö tai rantasuunnittelun emätila voi muodostua useista nykyisin voimassa olevista 1.7.1959 jälkeen emätilasta muodostuneista kiinteistöistä.

Muuntamistapana käytetään mm. Keski-Suomen Liiton suosittelemasta 4. vaihekaavan yhteydessä sovelletusta laskentatavasta ja ns. Etelä-Savon liiton mallista kehitettyä laskentatapaa. Laskentatavassa vastarannan rakentamista rajoittava vaikutus rajoittuu 150 metriin. Rakennusoikeuden määrittämisessä on lähtökohtana emätilan ja nykyisen tilan rantaviivan pituus. Käytetyssä mitoitusavassa rantaviivan pituutena käytetään ns. muunnettua rantaviivan pituutta.

8.1.2 Emätilan rakennusoikeus

Kullekin emätilalle määritetään laskennallinen kokonaisrakennusoikeus rakennusyksiköinä perustuen muunnetun rantaviivan pituuteen ja ranta-alueen mitoitusarvoon.

Emätilan rantarakennusoikeus lasketaan siten, että emätilan muunnetun rantaviivan pituus (km) kerrotaan osa-alueen mitoitusluvulla (rakennusyksikköä / muunnettu ranta-km). Saatu luku pyöristetään siten, että jos desimaaliosa on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,5, pyöristäminen tapahtuu ylöspäin lähimpään kokonaislukuun. Vastaavasti jos desimaaliosa on pienempi kuin 0,5 pyöristäminen tehdään alaspäin lähimpään kokonaislukuun. Saatu luku kertoo kantatilan omarantaisten rakennusyksikköjen enimmäislukumäärän.

Emätilan hyödyntämäksi (käytetyksi) rakennusoikeudeksi katsotaan emätilan ranta-alueen nykyinen rakentamistilanne kunkin rantaosayleiskaavan ranta-alueella. Käytetyksi rakennusoikeudeksi katsotaan emätilalle tai emätilasta muodostuneille tiloille rakennetut rakennuspaikat sekä voimassa olevat rakennus- ja poikkeusluvut. Emätilan jäljellä oleva rakennusoikeus saadaan vähentämällä emätilan käyttämä rakennusoikeus emätilan kokonaisrakennusoikeudesta. Mikäli emätila on käyttänyt rantarakennusoikeutta enemmän kuin nyt laadittavan rantayleiskaavan mitoitusperusteilla emätilalle voitaisiin osoittaa, ei emätilalle osoiteta uusia rakennusyksiköitä.

Rantaosayleiskaavan alueella sijaitseva loma- tai asuinrakennuspaikka tai maatilan talouskeskuksen alue lasketaan pääsääntöisesti yhtenä (1) rakennusyksikkönä riippumatta rakennuspaikan rantaetäisyydestä. Jos kaava-alueella taustamaastossa sijaitsevaan olemassa olevaan loma- tai asuinrakennuspaikkaan tai maatilan talouskeskukseen liittyy rantasauna, niin saunan ja rakennuspaikan/ maatilan talouskeskuksen muodostama kokonaisuus lasketaan yleiskaavassa yhtenä (1) rakennusyksikkönä.

Mikään emätila ei voi käyttää toisen emätilan rakennusoikeutta. Mikäli jonkin emätilan alueella on emätilan kokonaisrakennusoikeus ylitetty, niin naapurina olevan emätilan rakennusoikeus ei siitä vähene. Ranta-asemakaavoihin perustuvaa rakennusoikeutta ei katsota koko emätilan hyödyntämäksi rakennusoikeudeksi.

8.2 Mitoitusvyöhykkeet

Suunnittelualueen mitoitusperiaatteita ei ole muutettu 2004 kunnanvaltuuston hyväksymän rantayleiskaavan mitoitusperiaatteista. Yleismitoituksena on käytetty mitoitusta 5 rakennuspaikkaa/km, josta on paikoin poiket-

tu alueellisesti merkittävien luontoarvojen tai rakennusolosuhteiden takia. Mitoitustasoa 4 rakennuspaikkaa/km käytetään Ilveslahden kapeimmalla osuudella. Samoin mitoitustasoa 4 käytetään Leppäveden koillisosassa, Kuusisaaren ja mantereen välisellä matalalla alueella. Alueeseen sisältyy myös Vihtalahti. Samaan ryhmään on luettu Metsolahden alue Leppäveden eteläosassa. Mitoitustasoa 3 rakennuspaikkaa/km sovelletaan Seppälänlahdessa, Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaisema-alueen ranta-alueella.

8.3 Vapaan rannan osuus

Haja-asutusalueilla pyritään jättämään 75 % rantaviivasta rakentamisesta vapaaksi. Tavoitteena on myös se, että jokaisella rantaviivakilometrillä tulee olla vähintään 250 metriä yhtenäistä vapaata rantaviivaa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, niin kahdella kilometrillä pitää olla 500 metriä yhtenäistä vapaata rantaa. Rakennuspaikat pyritään siis sijoittamaan ryhmiin siten, että muodostuu riittävän pitkiä rakentamattomia ranta-alueita joka miehen oikeudella tapahtuvaa liikkumista varten. Rakentamattomien rantaviivojen riittävä yhtenäinen pituus on hyödyllistä myös alueiden päätarkoituksen eli maa- ja metsätalouden kannalta.

Vapaan rannan sijoittelussa pyritään siihen, että maisemallisesti arat kohteet jäävät rakentamatta. Tällaisia kohteita ovat mm. luontoselvityksessä todetut arvokkaat luontokohteet ja yleensäkin suojattomat niemi- ja salmialueet. Pinta-alaltaan alle yhden hehtaarin suuruisiin erillisiin saariin ei osoiteta rakentamista. Tässä on huomattava kuitenkin se yleiskaavan pääperiaate, että oleva rakennuspaikka huomioidaan ja vahvistetaan kaavassa. Rakentaminen pyritään siirtämään saarista mantereelle mahdollisuuksien mukaan. Muita vapaan rannan sijoittelussa huomioitavia seikkoja ovat esim. kasvuston kulutuskestävyys, maaperän rakennuskelpoisuus, kalastus, linnuston pesimäalueet, rannan laatu yms. seikat.

8.4 Ranta-asemakaavat

Vahvistettujen tai hyväksytyjen ranta-asemakaavojen alueilla noudatetaan ranta-asemakaavan mitoitusta ja maankäyttöratkaisua. Voimassa olevien ranta-asemakaavojen maankäyttöratkaisu esitetään yleiskaavassa informatiivisesti käyttäen yleiskaavan merkintäteknikkaa.

9 RANTAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

9.1 Yleisperustelu

Suunnittelun tavoitteen on päivittää rantayleiskaavan voimaantulon jälkeen siinä ilmenneet tekniset korjaustarpeet sekä tarkistaa ensisijaisesti rakentamista koskevia määräyksiä huomioidenmaanomistajien tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu.

Yleiskaava-alueen pinta-ala on noin 10,6 km². Alueeseen kuuluu rantaviivaa yhteensä noin 68 km. Muunnetun rantaviivan pituus on 55 km. Alueella on olemassa olevia loma-asunnon rakennuspaikkoja yhteensä 193 kappaletta ja vakituisia rakennuspaikkoja 124, joista maatilan talouskeskuksia on kaksi. Voimassa olevien ranta-asemakaavojen alueelle sijoittuu yhteensä 40 rakennuspaikkaa ja yksi maatilan talouskeskus.

Uusia rakennuspaikkoja rantayleiskaavassa osoitetaan yhteensä 46 kappaletta, joista 39 on lomarakennuspaikkoja ja 8 vakituisia rakennuspaikkoja. Rantaviivan päivityksen johdosta muodostuneiden uusien lomarakennuspaikkojen lukumäärä on 7. Rakennuspaikkoja muodostuu 4,7 paikkaa /todellinen rantaviivakilometri ja 5,8 rakennuspaikkaa / muunnettu rantaviivakilometri.

9.2 Aluevaraukset

9.2.1 Loma-asuminen

Olemassa olevien lomarakennuspaikkojen kokonaismäärä alueella on 193 kappaletta. Uusien lomarakennuspaikkojen määrä on 39.

RA Loma-asuntoalue

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 250 k-m².

Kerrosaltaan enintään 120 m² suuruinen rakennus tulee sijoittaa vähintään 30 metrin etäisyydelle rantaviivasta ja yli 120 m² suuruinen rakennus vähintään 50 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Erillinen kerrosaltaan enintään 25 m² suuruinen saunarakennus voidaan kuitenkin sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Talousrakennuksen enimmäiskerrosala saa olla enintään 60 k-m².

RA-1 Loma-asuntoalue, pinta-alaltaan alle 1 ha kokoisessa saarella

Kullekin rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talous- rakennukset. Rakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 100 m².

R MATKAILUPALVELUJEN ALUE (Ranta-asemakaava)

Alueen yksityiskohtaisempi maankäyttö on osoitettu ranta-asemakaavassa.

RM-1 MATKAILUPALVELUJEN ALUE

Alue on varattu matkailu- ja virkistystoimintaa varten. Alueelle saa sijoittaa toimintaa varten tarpeellisia rakennuksia ja rakennelmia sekä toimintaan liittyviä ravintolatiloja ja huoltorakennuksia, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 1000 m².

9.2.2 Vakituinen asuminen

Vakituinen asuminen on keskittynyt erityisesti kyläkeskusten alueille, mutta pysyvää asutusta on muodostunut tasaisesti koko Leppävesijärven ranta-alueille. Yleiskaavassa on osoitettu yhteensä 124 rakennusten rakennuspaikkaa asuinpientalojen alueella (AP). Määrä sisältää sekä olemassa olevat sekä uudet asuinrakennuspaikat. Uusia, vielä toteutumattomia asuinrakennuspaikkoja on 7. Kaava-alueella on lisäksi 3 maatilan talouskeskusta (AM), joista yksi sijaitsee ranta-asemakaava-alueella. Uusia maatilakeskuksen alueita yleiskaavassa ei ole osoitettu.

Loma-asuntojen käyttötarkoituksen muuttamista vakituiseen asumiseen on selvitetty erityisesti nykyisten kyläalueiden läheisyydessä sijaitsevilla ranta-alueilla, alle kolmen kilometrin etäisyydellä koulusta. Nämä alueet on osoitettu Pysyvän asumisen vyöhykkeenä (A), jolla loma-asunnon käyttötarkoituksen muuttamisen vakituiseen asumiseen on mahdollista, mikäli rakennuspaikka täyttää kaavassa määrätyt vakituiselle asuinrakennuspaikalle asetetut edellytykset.

AP ASUINPIENTALOJEN ALUE

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden asuinrakennuksen tai loma-asunnon, tarvittavia talous-, huolto- ja varistorakennuksia sekä saunarakennuksen.

Rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 8% rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin vähintään 100 m² ja enintään 600 m².

Kerrosaltaan alle 120 k-m²:n suuruinen rakennus tulee sijoittaa vähintään 30 metrin etäisyydelle ja yli 120 m² suuruinen rakennus vähintään 50 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Erillinen kerrosaltaan 25 m² suuruinen saunarakennus voidaan kuitenkin sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Talousrakennuksen enimmäiskerrosala saa olla enintään 60 k-m².

AM Maatilan talouskeskuksen alue

Alue on tarkoitettu maatilojen talouskeskusten alueeksi. Alueelle saa rakentaa maataloutta ja sen liitännäiselinkeinoja palvelevia rakennuksia. Rakennuspaikalle saa rakentaa enintään kaksi asuinrakennusta samaan pihapiiriin. Rakennuspaikan asuinrakennus saa olla yhteensä enintään 600 m².

Rakennusten etäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä. Kerrosaltaan yli 120 m² suuruinen rakennus tulee sijoittaa vähintään 50 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Erillinen kerrosaltaan 25 m² suuruinen saunarakennus voidaan kuitenkin sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

A Pysyvän asumisen vyöhyke

Alueella voidaan sallia nykyisten lomarakennusten käyttötarkoituksen muuttaminen vakituiseen asumiseen sekä uuden vakituisen asuinrakennuksen rakentaminen. Rakentamisessa noudetaan rakennuspaikan voimassa olevan käyttötarkoituksen (RA tai AO) mukaisia kaavamääräyksiä. Käyttötarkoitus vakituiseen asumiseen sallitaan, mikäli seuraavat rakennuspaikkaa koskevat edellytykset täyttyvät:

- Rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 60 metriä.
- Tontin pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m². Jos rakennus liitetään vesihuoltolaitoksen verkostoon, rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 3000 m².
- Kaikkien rakennuspaikalla sijaitsevien rakennusten etäisyyksien rantaviivasta sekä rakentamisen määrän tulee täyttää hakemuksesta päätettäessä voimassa olevan rakennusjärjestyksen määräykset.
- Käyttötarkoituksen muutoksessa loma-asunnon tulee täyttää vakitukselle asuinrakennukselle asetetut rakennustekniset vaatimukset.

9.2.3 Rantasaunat

M -alueilla sijaitsevat vanhat saunarakennukset on osoitettu kaavakartalla kohdemerkinnällä (sa). M -alueilla sijaitsevaa saunarakennusta voi korjata sekä rakentaa uudelleen. Erillinen, enintään 25 m² suuruisen sauna voidaan sijoittaa vähintään 15 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Erillisiä saunoja on osoitettu kaavaluonnoksessa 7 kappaletta.

9.2.4 Maa- ja metsätalousalueet

Valtaosa suunnittelualueesta on osoitettu maa- ja metsätalouskäyttöön (M). Metsätaloudellisen käytön lisäksi näillä alueilla on suuri merkitys jokamiehen oikeudella tapahtuvan virkistyskäytön kannalta. Pienet saaret on osoitettu maa- ja metsätalousalueena, jolla on erityisiä ympäristöarvoja MY.

Maa- ja metsätalousalueilta M ja MY on rantarakennusoikeus siirretty maanomistajakohtaisesti yleiskaavan rakennusalueille. MRL 43 §:n 2 mom. perusteella määrätään, ettei alueella sallita asuinrakentamista.

9.2.5 Luonnonarvot ja suojelu

Yleiskaava-alueella sijaitsevat pohjavesialueet on osoitettu kaavakartalla. Luontoselvityksen mukaiset kohteet on otettu huomioon kaavassa ja osoitettu asianmukaisella kaavamerkinnällä. Alueella sijaitsevat luonnonsojelualueet on osoitettu kaavamerkinnällä SL. Luonto-olosuhteiltaan arvokkaat alueet on osoitettu kaavamerkinnällä (lu). Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

9.2.6 Kulttuuriympäristö ja maisema

Leppäveden ja Savion maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet on osoitettu kaavassa maisemallisesti arvokkaan alueina (ma). Arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti tulee säilyttää. Uudisrakentamisen tulee sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaliltaan sopeutua kyläkuvaan, rakennuskantaan sekä ympäristöön.

Suunnittelualueella olevat muinaisjäännös kohteet on merkitty yleiskaavaan muinaismuistokohteina (sm). Kaava-alueella tehty arkeologista lisäkartoitusta Keski-Suomen museon toimesta. Mikroliitti Oy on tehnyt Savio-Vuontee alueella muinaisjäännösinventoinnin 2010.

Kaava-alueella sijaitsee yhteensä neljä suojeltavaa rakennuskohdetta ja ne on osoitettu yleiskaavassa suojeltavaa rakennusta osoittavalla kohdemerkinnällä (sr). Koko Mattilan tilan maatilapihapiiri on rakennusinventoinnissa todettu maakunnallisesti merkittäväksi. Alueella on yhteensä 10 erillistä rakennusta; päärakennus (nykyaikaiseksi 1897), navetta (1897), riviaitta-pihatupa, talli (josta osa on vuodelta 1711), eloaitta (1721), kaura-aitta, maakellari (1914), savupirtti, riihi ja liiteri. Maatilan pihapiiri sijoittuu osittain yleiskaava-alueelle. Nojosniemessä sijaitseva Lepolahden tila on osoitettu kaavassa museoalueena (YM).

9.2.7 Liikenne

Yleiskaavassa on todettu suunnittelualueella Lievestuoreelta Laukaan kirkonkylälle kulkeva seututie 638 (Metsolahti-Vihtasilta) sekä Metsolahden kohdalla suunnittelualueen poikki kulkeva valtatie 9 (Jyväskylä –

Kuopio). Valtatien 9 teoreettinen melualue on osoitettu kaavassa liikennemelualueena (me). Melualueella melutaso ylittää päiväohjearvon 55 dBA. Alueen tieverkosto täydentyy lukuisilla yksityisteillä.

Rantayleiskaavassa ei ole osoitettu uusille rakennuspaikoille mahdollisesti rakennettavaksi tulevia tieyhteyksiä eikä liittymän paikkoja yleisille teille. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu pääosin vanhan rakennuskannan yhteyteen tai rakentamattomien kantatilojen alueelle useamman rakennuspaikan ryhmiin. Vanhojen rakennuspaikkojen yhteyteen osoitettujen uusien rakennuspaikkojen osalta teiden rakentamistarve on vähäinen ja uusia liittymiä ei tarvitse juurikaan rakentaa. Laajempien rakentamattomien kantatilojen alueelle osoitetut uudet rakentamisalueet ovat myös helposti liitettävissä tieverkkoon.

Veneilyn palvelut ovat keskittyneet lähinnä Laukaan keskustan satamaan. Suunnittelualueelle sijoittuu muutamia venevalkamia. Veneiden vesillelaskupaikat sijoittuvat Ilveslahteen sekä Vuonteelle, jossa sijaitsee kunnan veneranta ja -laituri. Lisäksi Leppäveden rannoilla on joitakin hyviä luonnonsatamia. Yleiskaava-alueella on osoitettu kaksi venesatama-/venevalkama-alueita LV.

9.2.8 Virkistyskäyttö

Alueen virkistyskäyttö on pitkälle jokamiehenoikeudella tapahtuvaa liikkumista. Rantayleiskaavan päivittämisessä ei osoiteta erityisiä virkistysalueita luukunottamatta ranta-asemakaavoissa osoitettuja virkistysalueita. Maakuntakaavassa Kuusisaaren on osoitettu virkistysalue, joka on yksilöity valtakunnalliseksi veneulkoilualueeksi. Yleiskaavassa virkistysaluetta ei ole osoitettu maakuntakaavan perusteella virkistysalueena vaan alueen tarkempi maankäyttö tulee ratkaistavaksi ranta-asemakaavalla. Rantayleiskaavassa virkistysalueena on osoitettu ranta-asemakaavojen alueille sijoittuvat virkistysalueet (V).

Leppävesijärvi tarjoaa mahdollisuuksia veneilyn. Leppävesi kuuluu osana vesireittiin Lahdesta Jyväskylän kautta Keski-Suomeen Viitasaarelle ja Pohjois-Savoon Pielavedelle. Reitti on ollut veneilijöiden käytössä vuodesta 1994. Suunnittelualueella ei sijaitse lähivirkistys- tai retkeilyalueita lukuun ottamatta kylien uimarantoja. Alueen virkistyskäyttö on pitkälle jokamiehenoikeudella tapahtuvaa rannoilla liikkumista. Seututien 638 varressa Saviolla sijaitsee Savion tanssilava, jossa on toimintaa kesäisin.

9.2.9 Yleiskaavamääräykset

Tämä yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Tätä Yleiskaavaa käytetään rakennuslupien myöntämisen perusteena yleiskaavassa osoitetuilla AP, AM, RA, RA-1 ja RM-1 -alueilla.

Rakennettaessa ranta-alueelle tulee kiinnittää erityistä huomiota rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja värikyseen. Rakennuspaikalla tulee ranta-alueen kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain sen harventaminen on sallittua.

Muodostettavan rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee vakituiseen asumiseen tarkoitetuilla rakennuspaikoilla olla vähintään 60 metriä ja lomarakennuspaikoilla vähintään 40 metriä. Vakituiseen asunnon rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m² ja loma-asunnon rakennuspaikan vähintään 3000 m².

Suosittelavin alin rakentamiskorkeus (N2000) on Leppäveden rannalla +82,85. Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessa vaurioituvia rakenteita.

Rakennuspaikkojen vesi-, jätevesi- ja jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia viranomaismääräyksiä ja järjestettävä huolto siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa.

Rantaviivan oleellinen muuttaminen ruoppaamalla tai pengertämällä on kielletty ilman asianmukaista lupaa.

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulee ensisijaisesti tapahtua samasta liittymästä.

Tienpitoviranomaisen kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttö-tarkoituksen muutoksesta.

Rakentamisessa on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä rakennuspaikan luonnonmukaisuus sekä säästet-tävä arvokkaita kasvillisuuden reunavyöhykkeitä. Rakentamisella ei saa tuhota luonnon merkittäviä kau-neusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä, kuten kauniita yksittäispuita ja siirtolohkareita. Rakennuspaikan rantavyöhykkeen kasvillisuus tulee pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

10 RANTAYLEISKAAVAN PÄIVITYKSEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

10.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Rantaviivan pituuden muutoksista johtuen joidenkin kantatilojen alueella tarkistettu rantaviiva on saattanut nostaa mitoituslukua siten, että kantatilan alueelle on muodostunut uusi rakennuspaikka lisää. Muutosten joh-dosta uusia rakennuspaikkoja on muodostunut yhteensä seitsemän. Rantayleiskaavan päivityksen vaikutukset rakennettuun ympäristöön jäävät vähäisiksi, koska rakennuspaikkojen lukumäärä on ollut vähäinen.

Yhdyskuntarakenteen kannalta merkittävin vaikutus on mahdollistaa loma-asuntojen käyttötarkoituksenmuut-taminen vakituiseen asumiseen kaavassa erikseen osoitetuilla alueilla Leppävedellä ja Vuonteella. Kyseiset alu-eet ovat jo nykyisin keskeistä kyläaluetta, joilla kylärakennetta vahvistetaan sallimalla pysyvä asuminen myös ranta-alueilla. Käyttötarkoituksen muutokset ovat mahdollisia, mikäli sekä rakennuspaikka että rakennukset täyttävät kaavassa määrätyt vakitukselle asumiselle asetetut kriteerit.

Alueella on yleiskaavan mukaisia rakentamattomia rakennuspaikkoja jäljellä vielä 47 kappaletta, joten alue tu-lee rakentamisen osalta vielä tiivistymään vielä jossain määrin.

Alueelle sijoittuvat muinaisjäännökset sekä rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on osoitettu kaavakartalla. Muinaisjäännökset sijoittuvat pääasiassa ranta-asemakaava-alueille.

Suunnittelualue säilyy rantayleiskaavan päivityksen jälkeenkin huomattavalta osin maa-ja metsätalousvaltaise-na haja-asutusalueena.

10.2 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan

Rantayleiskaavan päivityksessä osoitetaan alueelle jo voimassa olevassa rantayleiskaavassa osoitetut sekä uu-det tiedossa olevat luontokohteet. Arvokkaat luontokohteet sijoittuvat pääosin rakentamisalueiden ulkopuolel-le ja ne on osoitettu asianmukaisilla kaavamerkinnoilla ja määräyksillä. Vuonteen alueella Karisaaressa sekä Murokasniemessä kaavassa osoitettujen luo -kohteiden sisälle sijoittuu olemassa olevia rakennuspaikkoja.

Leppäveden ja Savion maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueiden rajaukset on osoitettu kaavakartalla. Mo-lemmat maisema-alueista muodostuvat kyläalueista, jotka ovat paikoitellen jo tiiviinkin asutuksen piirissä.

Alueelle sijoittuu kolme uutta yksityisen perustamaa luonnonsuojelualuetta, jotka on osoitettu kaavassa. Ran-tayleiskaavan päivityksen yhteydessä muodostuvat kolme uutta lomarakennuspaikkaa eivät sijoitu tiedossa olevien arvokkaiden luontokohteiden alueelle tai niiden välittömään läheisyyteen.

10.3 Liikenteelliset vaikutukset

Suunnittelualue tukeutuu olemassa olevaan päätieverkkoon. Kulkuyhteyksiä rakennuspaikoille ei osoiteta ran-tayleiskaavassa ja pääasiallisesti liikennöinti tapahtuu olevaa tiestöä pitkin. Rantayleiskaavan päivityksellä ei tu-le olemaan muutosta alueen nykyisiin liikennemääriin. Tieliikenteen vaikutukset korostuvat erityisesti Metso-lahden alueelle, jossa valtatie 9 liikenteestä aiheutuva meluaiheuttaa häiriötä lähialueen asukkaille. Liikenne-melun 55 dB ylittävän alueen raja-alue on merkitty kaavakartalle.

10.4 Sosiaaliset vaikutukset

Loma-asutus kasvattaa alueen väkilukua kesäkuukausien aikana. Pääosa loma-asukkaista on ulkopaikkakunta-laisia, mutta alueella on myös paikallisten loma-asuntoja. Alueella on sekä vakituista asutusta melko tasaisesti loma-asutuksen lomassa. Tiheintä pysyvä asutus on Nojosniemen ja Vaajakoskentien välisellä alueella, Vihtasil-

lan ja Vuonteen alueella, Saviolla sekä Metsolahdessa. Pysyvä asutus loma-asuntojen yhteydessä säilyttää alueita myös talviaikaan asuttuina, jolloin mm. tiestö pysyy käytössä läpi vuoden sekä lisää alueen sosiaalisen ympäristön turvallisuutta. Uusia rakennuspaikkoja ei ole sijoitettu tieliikenteen melualueille.

11 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN JA SEURANTA

Kaavaa voidaan toteuttaa sen voimaan tulon jälkeen.